

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Hundra år af Uppsalasång.

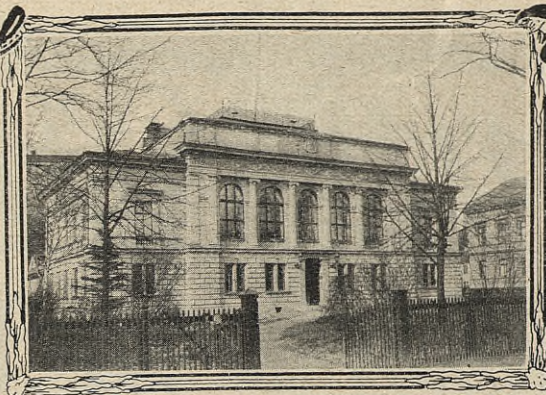
DEN UPPSALIENSISKA STUDENTSÅNGENS ypperlige historiograf, själf en af dess förre anförare, numera rektor i Härnösand Gottfrid Kallstenius, har godhetsfullt tillmötesgått Iduns uppmaning att för

EN 30 MAJ 1813 ÄR DET FÖRSTA följande säkra datum i uppsalåsångens historia. Då sjöngs af studentbeväringen första gången offentligen Hæffners spritt nya fyrstämmiga manskör "Samloms, bröder, kring frihetens fana". Texten var af Atterbom speciellt skriven såsom "Sång för den exercerande studentcorpsen 1813". Det var den nyanlagda beväringens första år, och det är min tro, att det var samlingen under fanorna, som för första gången åstadkom den samling af uppsalastuderur skilda nationer, som var en nödvändig belingelse för skapande af studentsång i vår tids mening. Äfven om kvartettsångsöfningar redan tidigare hållits inom uppsalastudenternas led, ja, äfven om en annan Hæffnersk manskör, "Under Svea banér", möjligen kan såsom tonsättning dateras så tidigt som till 1809, måste enligt min mening "Samloms, bröder" och året 1813 anses som utgångspunkt för den verkliga uppsalåsången: den sång, som offentliggen representerar uppsalastudenterna såsom kår.

Uppsalåsångens skapare var universitetets dåvarande director musices, den lyskfödde f. d. hofkapellmästaren J. C. F. Hæffner. Under de första åren af dess lif skänkte han den hela dess dåvarande repertoar, efter de nyssnämnda sångerna närmast "Vikingasäten", uppförd å en fest den 27 februari 1814 till firande af Kielerfreden, vidare den första serenaden "Hulda Rosa" (en omarbetning af en aria från hans stockholmslid med ny text af Atterbom), det oöfverträffliga arrangemanget af "Viken, tidens flyktiga minnen", sjungen af studenterna vid sekularfesten 30 november 1818 och tre ställiga sånger, hvarmed studenterna den 1 december 1819 å en stämningfull fest hyllade dagens namnsdagsbarn, kronprinsen-kansleren Oskar. Vid sistnämnda tid började emellertid äfven infödda uppsalakompositörer försöka sig i den nya genren, redan 1818 Hæffners lärjunge och med liden efterträdare J. E. Nordblom ("Se, dimman hvälfver sig från fjällets topp"), 1820 B. G. Ekeberg, ungefär samtidigt E. G. Geijer och kort efteråt C. Sjögren ("Stjärnsången").

Då studentsångens uppgift var att representera studentopinionen, framträdde den snart som en hyllning åt framstående personer, främst naturligtvis åt de kungliga vid ankomst och afresa eller andra betydelsefullare tillfällen, men äfven åt enskilda berömda män. Från hösten 1819 synes det ha blifvit tradition, att Geijer skulle följas hem under sång från den sista offentliga föreläsningen för terminen, och 1823 och 1824 hyljades Tegnér vid besök i Uppsala med sånguppvakning och hurrarop. Med sången den 30 nov. 1818 var grunden lagd till årligt högtidlighållande af en fosterländsk minnesdag. Den 30 april 1823 tillkom ännu en dag, som årligen firats, Valborgsmässoaftonen, då våren definitivt hälsas välkommen till ungdomsstad med v. K a p f e l m a n n s odödliga "Våren är kommen". Några regelbundna öfningar af "Allmänna sången" —

Ostgöta Nations hus. Allmänna sångens lokal efter 1902.

såsom samlingen af alla studentsångare mot slutet af 1820-talet började kallas till motsats mot de särskilda nationskörerna — förekommo emellertid icke förr än höstterminen 1827, då en ung sörmlänning C. J. L. Andersson samlade alla sångarna under sin spira till tre terminers duktigt arbete. Sedan A. lämnat universitetet, låg arbetet åter en tid nere.

I slutet af september 1830 befann sig en dag vid pass ett hundratal studenter och studentämnen tillsammans på ångbåten "Uppsala" på resa mellan Stockholm och Uppsala. Bland de resande var också dåvarande magistern, sedermera docenten och slutligen professorn O. F. Tullberg, som på eftermiddagen föreslog en gemensam bål och kring sig samlade alla, som kunde sjunga. Kören blef inte så liten, och sången gick skapligt nog. När stämningen sligit, föreslog Tullberg i ett litet anförande, att alla närvarande skulle verka för att alla sångare inom studentkåren sammanslöte sig till gemensamma, regelbundna öfningar; själf skulle han gärna åtaga sig att leda öfningarna. Förslaget vann allmänt bifall, och när Tullberg efter någon tid genom anslag på alla nationslokaler sammankallat alla sångare till öfning, inställde sig inte mindre än 250 man — nära tredjedelen af hela studentkåren. Då Allmänna sången denna höst första gången lät höra sig offentliggen, den 30 november, kom hela Uppsala på benen, och så snart ångbåtstrafiken följande vår öppnats, strömmade skaror af stockholmare till Uppsala för att höra på repetitionerna.

Under Tullbergs ledning firade nu Allmänna sången stora triumfer, framför allt vid sekularfesten den 6 november 1832, då ej mindre än tre nykomponerade storartade hymner utfördes: Geijers "Fädernesland, hvars härliga minnen fylla med vördnad ynglingens själ", Tullbergs "Hjältar, som bedjen, striden och blöden" samt Hæffners "Låt dina portar upp, du minnas ljusa tempelgård". Den sistnämnda utfördes, under del processionen lågade in i domkyrkan, och den 73-åriga Hæffner ledde kören själf med dansande hand; följande vår var han död.

Uppsala Gille. Allmänna sångens lokal före 1902.

detta festnummer här nedan i korta drag skissera Uppsalåsångens 100-årshistoria. Vi anbefalla föröfrigt åt alla intresserade hr Kallstenii i dagarne utgifna bok, utförligare anmäld i slutet af detta nummer.

Medan Tullberg 1835 till våren 1837 befann sig på utrikes studieresa, torde sången hafva ledts af J. W. de Bruyn, och 1838 till våren 1843 leddes den af C. J. O. Laurin, sedermera kollega i Visby, död i Brasilien 1853. Laurin skänkte studentsången flere vackra kvartetter, främst af alla "Mitt lif är en våg". Han skänkte den äfven en fast organisation, i det att Allmänna sången den 7 december 1842 formligen konstituerades som förening med afgifter och stadgar. Afgifterna tyckas visserligen så godt som genast ha värkt bort, och äfven i andra fall tillämpades knappast någonsin stadgarnas föreskrifter.

Från och med Laurins sista termin tillkom tid efter annan ett nytt moment som en sporre i fråga om uppsalåsångens utveckling: konkurrens med öfriga nordiska studentkörer å de skandinaviska studentmötena. De studentmöten, i hvilka uppsalåsången verksamt deltagit, äro följande: Uppsala 1843, Lund och Köpenhamn 1845 ("det stora studentmötet"), Kristiania 1852, Uppsala 1856, Lund och Köpenhamn 1862, Kristiania 1869 och Uppsala 1875. Den första verkliga elikör af studentsångare, som utgått från Uppsala, torde hafva varit studentmöteskören 1845, då ryktet om lundasångens triumfer under Otto Lindblad satte alldeles särskild fart på inöfningsarbetet.

Uppsalåsången hade nu åter efter par mindre betydande namn, C. J. Björck 1843—44 och C. L. Anjou 1844—45, en alldeles ypperlig ledare, F. R. O. Meijerberg. Under denne hölls den 25 november 1845 den första af sångföreningen själf i eget — eller rättare i studentkårens — namn gifna studentkonserten. Förut hade visserligen större eller mindre studentkörer ganska ofta ända från början af 1830-talet biträdt på konserter i Uppsala för att locka publik. Den första studentkonserten blef en stor triumf. Sedermera ha under tidernas lopp gifvits 217 konserter.

Meijerberg afgick från sin post på grund af sjukdom med utgången af höstterminen 1845. Han efterträddes då af G. Wennerberg, som likaledes endast tjänstgjorde en enda termin. Wennerbergs korta förbindelse med uppsalåsången blef emellertid uppslaget till den märkliga tonsättning af studentsånger, som börjande med året 1847 som en mäktig flod sköljer fram genom de sista åren af 1840-talet och de första åren af 1850-talet, skapande sånger sådana som "Frihet bor i Norden", "Bjöd så i Thule", "Stå stark", "Så säga Sveriges studenter", "O, Gud, som styrer folkens öden" och "Hör oss, Svea". Denna mäktigt ökade repertoar måste innebära en stark uppryckning af studentsången, hvaraf Wennerbergs efterträdare J. L. Engström 1846—1850, A. M. Myrberg höstterminen 1850 och J. A. Josephson våren 1851—våren 1852 fingo draga nytta. Den sistnämnde tonsatte samtidigt med Wennerbergs egentliga studentsångsperiod flera af sina yppersta körer, såsom "Rings drapa" och "Vårt land".

Till studentmötet 1852 nyvaldes O. A. Arpi som studentsånganförare. Med honom fick uppsalåsången den största ledare-

Några anförare för

Uppsala-sången 1813-1913.

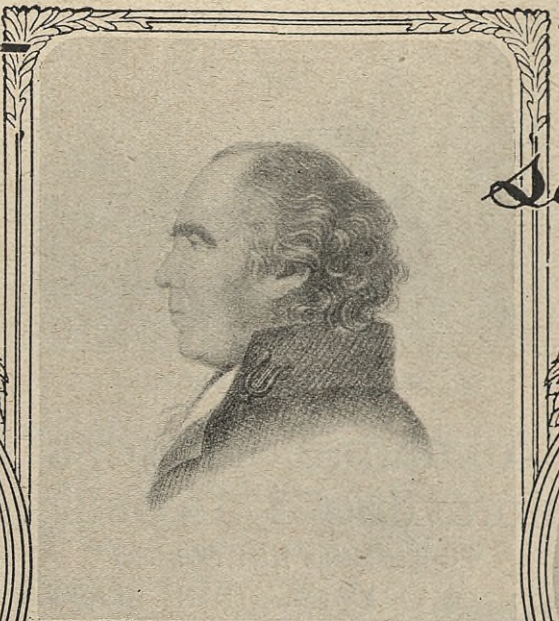
DEN PORTRÄTTSERIE af Uppsaliensiska sånganförare, vi här ha nöjet meddela, torde äga sitt särskilda intresse för sin relativa fullständighet, hvilken öfverträffar allt hvad som förut i den vägen sammanbragts.

Det har också kostat oss icke så liten möda, efterforskningar och korrespondens att åstadkomma denna samling, som alltifrån slutet på 1830-talet icke uppvisar nå-

gångna seklets uppsaliensiska sånganförare ter sig på följande vis: Hæffner 1813-1827; C. J. L. Andersson ht. 1827-ht. 1828; J. U. Ekmark vt. 1829-vt. 1830; O. F. Tullberg ht. 1830-vt. 1835; J. W. de Bruyn 1835-1837; C. J. O. Laurin vt. 1838-vt. 1848; C. J. Björck ht. 1843-vt. 1844; C. L. Anjou ht. 1844-vt. 1845; Gunnar Wennerberg vt. 1846; C. J. L. Engström ht.

O. F. TULLBERG.

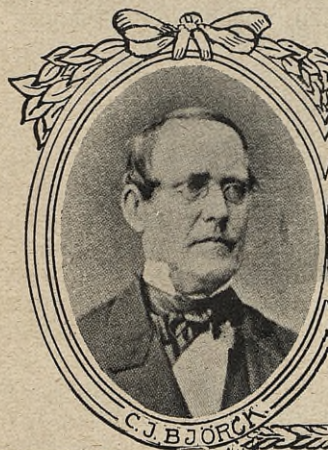
J. C. F. HÆFFNER.

C. J. O. LAURIN.

GUNNAR WENNERBERG.

C. J. BJÖRCK.

C. L. ANJOU.

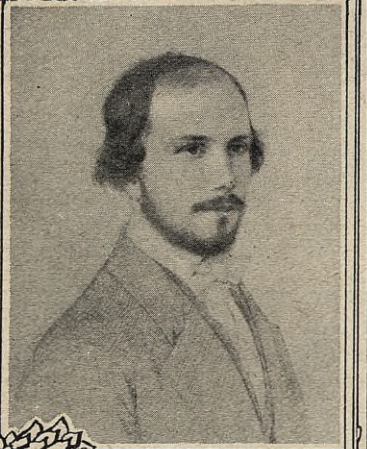
C. J. L. ENGSTRÖM.

A. M. MYRBERG.

gon lucka med undantag af Meijerbergs korta interregnum höstterminen 1845. Ett par af bilderna utgöras också af förut aldrig reproducerade ungdomsporträtt från "de gyllene studentåren" och äga därigenom ett ökad historiskt värde. Den fullständiga listan på det

1846-vt. 1850; A. M. Myrberg ht. 1850; J. A. Josephson vt. 1851-ht. 1852; Oscar Arpi juni 1852-vt. 1871; C. A. Forssman ht. 1871-ht. 1874; I. E. Hedenblad vt. 1875-ht. 1901 samt ht. 1907-vt. 1909; Ruben Liljefors vt. 1902; Gottfr. Kallstenius ht. 1902-vt. 1907; Wilh. Lundgren ht. 1909.

J. A. JOSEPHSON.

OSCAR ARPI.

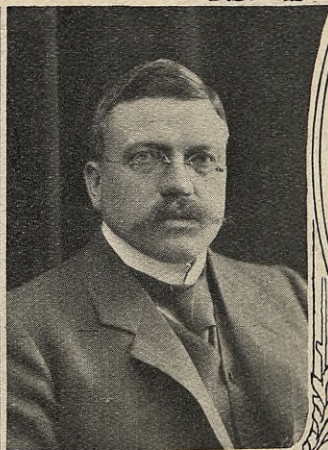
C. A. FORSSMAN.

I. E. HEDENBLAD.

RUBEN LILJEFORS.

GOTTFR. KALLSTENIUS.

WILH. LUNDGREN.

begåfning, den antagligen någonsin haft, i spetsen. Han ägde en fullkomligt öpphunden förmåga att "läsa" studentsångarna och en enastående energi. Under Arpis långa tid vann också uppsalasången det högsta rykte, den någonsin nått. 1867 gaf Arpi sig som bekant ut på det vågspelet att fara till Paris med 100 man för att upplaga täflan med all världens kvartettsångare. Nå, själfva täflan var tämligen misslyckad, fastän uppsaliensarne hemburo kejsarinnans *prix d'excellence unique*, den högsta utmärkelse, som kunde vinnas, och fastän underrättelsen hemma i Sverige föredde alla hjärtan i hänförelse. Täflingen försiggick nämligen i ett fullkomligt ruckel, inför en allt annat än distingerad musikpublik, och de flesta täflande köerna voro rent jämmerliga. Men några dagar efteråt fick man sjunga på själfva Stora Operan, världens förnämsta musikplats, och publikens hänförelse där var omåttlig.

Våren 1871 gaf Arpi sina fyra sista konserter. Han efterträddes då af den unge sörmlänningen C. A. Forssman, numera prost i Huddinge. Forssman företog sommarens 1873 med en 60-manna-kör en synnerligen framgångsrik sångarfärd till mellersta Sverige, en färd, som icke öfverträffats af någon, om icke af nästföljande års liknande färd till Norrland, då de norrländska kuststäderna uppvisade en konsertpublik, som ofta öfversteg stadsbefolkningens hela numerär, lindebarn inberäknade.

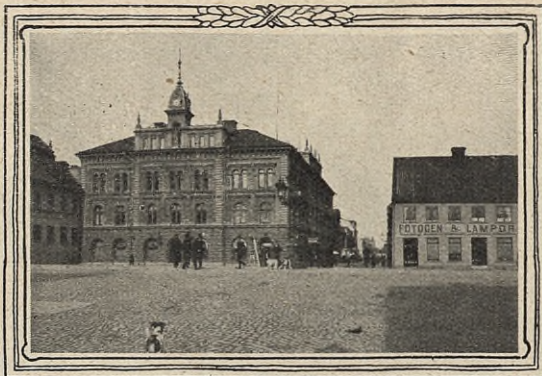
Vårterminen 1875 öfvertogs ledningen af Forssmans landsman I. E. Hedenblad, som sedan oafbrutet kvarstod i 54 terminer. Hedenblad införde prof för inträde i sångföreningen; förut hade man helt enkelt ställt sig i en stämman och sjungit. Vidare införde han krafvet på att man å konsert skall sjunga utanfyll, hvilket gör, att dirigenten kan spela på kören som på en orgel, när allt är konsertfärdigt. Hedenblad var en ypperlig dirigent, som särskildt vårdade sig mycket om nyanseringar och textuttal. Så populär som Arpi blef han aldrig; därtill var han till sin natur alltför reserverad. Utom stora triumfer under ett flertal sångarfärder med elitkören O. D., stiftad 1853 och stående under Hedenblads ledning från 1880, skar han friska lagrar å bl. a. två parisfärder, 1878 och 1900. Hösten före den sista parisfärden, den 29 och 30 november 1899, firade han sitt 25-årsjubileum som studentsångarförare med storartade konserter i Uppsala och Stockholm.

Vårterminen 1902 var R. Liljefors anförare. Efter honom tjänstgjorde 1902-1907 G. G. Kallstenius, under hvars tid gemensamma konserter gäfvos af Lunds och Uppsala studentsångföreningar våren 1905. 1907-1909 var Hedenblad åter dirigent, och efter dennes död valdes W. Lundgren som fortfarande med kraft och framgång leder kören.

Uppsalasången har under de gångna åren åtnjutit en popularitet, som väl må betraktas som enastående. Då den nu rustar sig att fira sin hundraåriga tillvaro och därför låtit appell utgå till gamla uppsalasångare landet rundt att samlas under fanorna till gemensam sångarfrojd, har denna appell också mötts med sådant intresse, att Uppsala den 20 och 21 september 1913 kommer att få se och höra den mest imponanta studentkör, som någonsin varit samlad i vårt land.

Sjungom studentens lyckliga dag!

GOTTFRID KALLSTENIUS.

Stora Torget i Uppsala på 80-talet.

"Allmänna sångens" stora dag i Uppsala.

Ett litet minne från 1880-talet

STRÅLANDE FRÅN KLARBLÅ himmel hade solen denna vår nästan sommarlikt gassat ned i flera veckor öfver Uppsalaslätten, och den lilla idylliska, ännu ej af skandalhus och elektriska spårsvagnar banaliserade staden låg leende i en helt ny skrud.

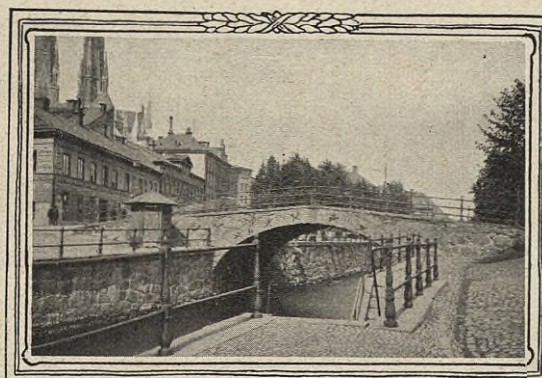
"Svarbäcksgubbarne" hafva gjort sin originella, stolta och alltid lika uppmärksammade promenad nedför Fyris, lemlästat dammborden vid "Kvarnfallet" och i ryttande, rasande, jublande fart kastat sig vidare under gamla Nybron förbi Västgötspången och alldeles massakerat fördämningsarna vid Islandsbron.

Det har varit festaftnar för ungdomen, både den kvinnliga och manliga, som allt uppträffat Dombron och ner till Flusterpromenaden kantat åstränderna och under jubel följt de alnstjocka, grönbå isblockens vårkarneval genom staden.

Under kanonsalut från Hagalund har Fyris I letat sig fram till sin landningsplats midt för Hellmanska huset (det s. k. vershuset, därför att så många skalder där hade sitt hem), svanorna äro utsläppta i Slottkällans damm, de för året nymålade gröna sofforna äro utsatta invid häcken utanför Kilstedska trädgården, numera inrymmande idrottsbyggnaden, och midt emot står en lång fil af gammalmodiga, trefliga droskor, väntande att föra nöjeslysten ungdom ut till Eklundshof.

Flustret har nyss slagit upp sina portar, och den "Fredrikssonska" orkestern om fem man spelar vårmelodier och Gluntar, medan Ullanders billiga punsch rinner i strömmar från balkongen, inne i lusthus och bersåer.

Ute vid "Sandgropen" hafva tussilagor och backsippor redan smyckat marken med sina ljusgula och violetta färger, och i Flusterpromenaden komma skaror af barn, som ute i "Kronoparken" mellan de höga susande tallarne plockat vårens första blåsippor och

Gamla Nybron och "Politiska knuten".

kanske uppe vid "Knäppingen" äfven hittat de allra första hvitsipporna, som ej fåla vid de kramande, varma barnhänderna, utan vid ankomsten till staden hänga hufvud och sloka sina blad, men ändå alltid finna köpare bland entusiastiska och blomsterälskande studentgossar.

Det är vår, strålande, sjudande vår i Uppsala, och ve den student eller skolyngling, som skjutit upp någon del af sitt studiepensum till denna tid! Det finns ingen möjlighet att samla tankarna en sådan vacker dag i Uppsala, då t. o. m. bokstäfverna i Norrbecks allvarliga dogmatik hoppa som gräshoppor omkring hvarandra, och siffrorna i logaritmtabellen börja röra på sig som de vaknande myrorna i stacken.

Men uppe på Stora Gillesalen och på Norrlands nation arbetar man under högttryck.

Till det nybyggda nationshuset har man nämligen förlagt marskalkskontoret, och där har förmiddag och eftermiddag till långt in på nätterna öfvermarskalken Kalle Skog med en trogen stab sitt hufvudkvarter för att ordna och bereda allt till "allmänna sångens" stora dag, vårkonserten och vårfesten.

Kalle Skog är en durkdrifven, lugn och skicklig general, och hans rad af merendels stora och ståtliga adjutanter äro intresserade, uppmärksamma och lydiga. Det gäller icke blott den vanliga fördelningen af "kvarteren" uppe i Aulan, inbjudningen till honoratiorens, trycksaker från Berlings boktryckeri, textböcker, program etc., nej, det blir i år en särskildt festlig prägel öfver det hela, ty det är nästan afgjort, att några medlemmar af kungliga huset ämna bevista konserten — huru många vet man ännu ej bestämdt, men säkert är, att prinsarnes f. d. guvernör, landshöfding Gunnar Wennerberg, kommer att öfvervara den festliga dagen, och det är nog att sätta de ungdomliga sinnena i brand.

Och uppe på Stora Gillesalen knogas det de sista afnarna timme efter timme, och där står på sin lilla upphöjning Ivar Eggert Hedenblad omgifven af tvåhundra femtio gossar, och han stampar, han skriker, han slår i notställaren, han sjunger för en liten fras, som första basarna hafva svårt att klara, han slänger taktpinnen, ruskar sin yfviga man, och så skyndar han ned till flygel och spelar igenom ett par takter.

Det gäller en ny komposition af Wennerberg, en storslagen, men svår "Bön":

"Fredens välsignelse!

Vidgade tegar, ymniga skördar,
lättare samfärd, ökad befolkning,
mildare lagar, stigande odling,
gaf du i nåd oss, Herre barmhärtige!"

Stackars första basar! Nyss ha de fått huden full, därför att de sjöngo alltför rätt sitt solo i Reissigers "Der lever Sang på Folkets Munde", och nu skola de försöka sjunga trioler på "mildare lagar".

Svetten pärlar från anförarens panna, han tar sig med vänstra hand under hakan, han försöker le och se mild ut, men han är ännu missbelåten med andra tenorernas fras "stigande odling".

"Så kommer andra versen!" ropar han. "Pass på, mina herrar! Tänk på motsäntningarna! Mörkt! Dystert!"

"Fredens förbannelser!

Gäfvornas missbruk, själfviska sinnen,
vekliga vanor, hån emot Dig,
knäfall för mammon,
afund och kif Du gaf oss,
o, Herre rättfärdige!"

"Observera andra basens giss! Det ska låta som ett mummel från en ond värld," ryter Ivar Eggert, och basarna lappa till med sitt giss så våldsamt, att det nästan stiger till ett

a, färdigt att ruska omkull domkyrkan utanför.

"Dåligt, dåligt!" skriker Hedenblad, "men fortsätt!"

Och så kommer själfva bönen, tolf mäktiga sluttakter, kvidande, stormande, bönfällande:

"Tag dem då båda åter ifrån oss, Herre, allsvåldigel!"

Färdig blef den aldrig riktigt denna Wennerbergs sista gåfva till "allmänna sången", men hvarför tas den aldrig upp på nytt, frågar undertecknad allra vördsammast? —

"Hvar ha vi första tenorerna i afton?" undrar Hedenblad.

"Jo, det är kollegium på Asis i kväll," upplyser i hög falsett stämfiskalen Pipi, sprut-röd i syna af sångarentusiasm och alltför många och höga b:n. Men han har knappt hunnit svara, förrän dörren slås upp, och in låga Nisse Bellander, Virgo, Lindqvist och i deras kölvatten en hel rad O. D. gossar, dels förhindrade af kollegium att komma förut, dels upplagna af sista aftonen för våren på Taddis, kaffe och "pu" hos Jenny på Fyris I eller andra viktiga sysselsättningar.

Nu blir det lif och klang i sången, och den ena bataljhästen efter den andra repeteras endast med smärre afbrott till anförarens stora förnöjelse.

Men nere på S:t Eriks torg står sedan en half timme tillbaka en ganska kompakt människomassa och väntar, mest damer. Det är "allmänna sångens" sista repetition, ty i morgon skall det stora slaget stå, och man väntar att få höra några toner äfven utomhus.

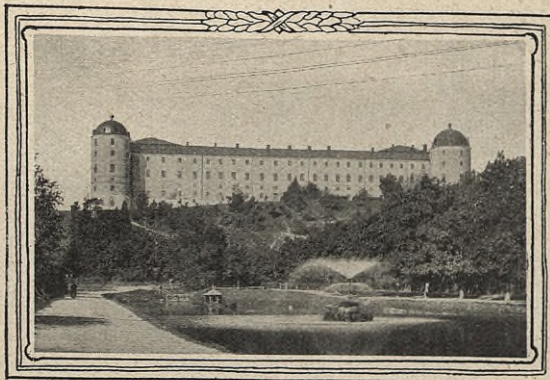
Först klockan half tio börjar sorlet i Gilletrappan, ett böljande haf hvitmössor väller ut genom dörrarna, hvar och en gnolande på sitt lilla svaga ställe i någon sång. Hedenblad är trött och lämnar pinnen till Arvid Åkerlind, och under tonerna af "Öfver fjällarna grå" bär det af Västra Ågatan nerför. "Men som en högtid, tyst och andäktig, stjärnsmyckad präktig, står på bergen vinternatten lång", klingar och ekar det så glad mellan husraderna.

Och nere framför Flustret slår man ring, och i den stilla ljusa kvällen stiger som en tyst bön mot höjden "O, hur härlig majsoller". Det är vår, vår i Uppsala, och i morgon skall "Hon" — befrierskan — få sin stora sedvanliga hyllning, den som "allmänna sången" i trettiosju år alltifrån 1849—1886 ägnat henne uppe i Carolina Redivivas gamla härliga sal, men som nu sedan några år tillbaka är förlagd till det nya universitetets "Aula". —

Lika strålande och klar som under de gångna veckorna sken solen från molnfri himmel själfva konsertdagen ner öfver staden, där en rastlös ifver tycktes utveckla sig redan strax efter frukost. Öfverallt på gatorna såg man studenter i frack och hvit halsduk utan öfverrock, nationsvaktmästare med hoprullade fanor på axeln, marskalkar, redan skrudade i blågula skärp och ett och annat herrgårdsekipage med landtbor.

Det är torgdag, och de enda, som ej äro påverkade af stadens skälvande festivitas, äro de tröga, lugna Upplandsbönderna. Fiskhandeln på S:t Eriks torg, blomsterhandeln nedanför Gillet och försäljningen af ägg efter åkanten går sin jämna lunk, och N. P. Svanfeldt, iklädd blå kavajdräkt och hvit väst, gör sin ordinarie rond, hälsar, ler, synar och gör uppköp.

Nu har första Stockholmståget kommit! Det syns på landäerna, som komma förbi Lundeqvistska bokhandeln och lastade med ungdom köra öfver den höga, buktiga Ny-

Slottet och Slottedammen.

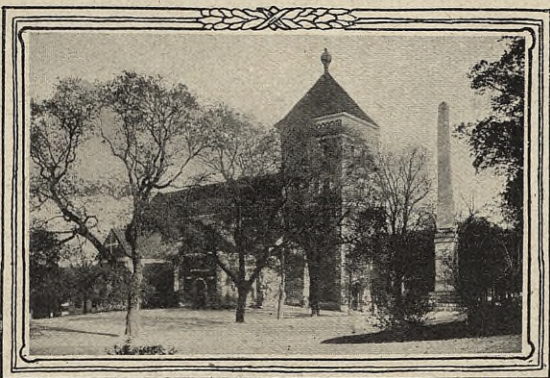
bron upp till Gästis. "Såg du? — Stockholmshöflickor! Stiliga hva? Hon med svaria ögon! Jag tyckte hon titta på mig," säger den lille västgöten Piggelin till sin kamrat, där han står vid "Politiska knuten" och försöker verka Don Juan i sin fämligen urväxta frack.

Vagn efter vagn med kavaljerer, mammor, fästmor, syslar och mostrar rullar in i staden till olika hem, nationslokaler och mallogi.

"Men hvad betyder det? Där kommer landshöfding H—n i uniform, gående Drottninggatan nedför. Och titta! Åreport i Gästishörnan!" fortsätter den allt observerande Piggelin, som aldrig förr upplevat en dylik ståt i Uppsala. — "Det vet du väl, att kungen låtit underrätta, att han följer med prinsarne och kommer hit kl. half 12," svarar den länge förste basen, kandidat Smörgren, där han petande länderna kommer ut från sillfrukost med porter på Fenix, repeterande den svåra rouladen "Kom armod, kommen Osterns sla-a-a-hafvar". "En stor dag för det lilla Uppsala," ifyllde andre basen, medicinaren Brumsröm, och så börjar man draga sig ner mot järnvägsstation.

Där kommer Upplänningarnes vaktmästare Ström och har både nationens fana och körens lilla standar på axeln. Han stannar en stund lugnt vid ett salustånd, talar med en forggumma, omringas af beundrare, då han talar om sin bekantskap med kung Oscar från ett föregående besök, får en kringla att lugga på och lågar vidare, hack i häl följd af den svetttdrypande lille vaktmästaren Winqvist, som knogar på det stora, tunga ugglebanerät, orolig öfver, att ordinarie fanbäraren Gustaf W., västmanlänning, icke kunnat anträffas, hvarför vaktmästaren söker upp-snappa en annan i hans ställe.

Studentkårens ordförande har ätit frukost på Gillet för att i lugn och ro kunna tänka öfver sina femton tal, dels till kungen, dels i trädgården på eftermiddagen och dels — de flesta — vid nationernas bal efteråt. Han är blek, hans ögon stirra frånvarande, han hälsar distrahit, och munnen går i ett kör: "Eders majestät, Uppsala studentkår har" — — — "Tjänare på dig, stor dag i dag!" afbrytes han af Brumsröm, som kommer ut från "Fällknif-

Odinslund med Obeliskan och Trefaldighetskyrkan.

ven", där han kritsat en spritt ny mössa och rent söndagsblad utan porterfläckar på.

"Litet brådtom, kära bror," säger ordföranden och kilar snedt öfver torget förbi De Geerska gården på Kungsängsgatan.

"Ers majestät — stor dag i dag! — nej för tusan! — mina damer, ni som tillhöra den nu lefvande — Nej! — nu måste jag skynda mig." —

Nere vid järnvägsstationen råder det redan stor brådska. Ärkebiskop Sundberg har kört fram med sitt ekipage, fanorna ha delats ut, och kåren står uppställd ute på planen med sångarne och Hedenblad längst fram. Det liknar ett fält med Chrysanthemum, fanorna svaja för den labra vårviden, och öfver det hela — sol — sol! — vårsol i Uppsala!!

Tåget signalerar, det blir tyst, pausen blir odräglig, Hedenblad tar ton, pröfvar stäm-gaffeln för örat, tittar mot skyn, ler, och plötsligt brusar kungssången ut öfver planen, alla hufvud blottas, och där står spänstigt, vacker och leende kung Oscar, omgifven af sina söner, några ståtliga uppvaktande och först och sist Gunnar Wennerberg.

Ogonblicket är högtidligt, sången vacker, ordförandens tal bra, kungens svar kraftigt, och fem minuter efteråt är det ett allmänt kaos. Kåren upplöses på planen, vänner uppsöka hvarandra, stor villervalla, polis-mästar Raab olycklig, vansinniga order gifvas, poliskonstaplarna missuppfatta, och det hela — pannkaka, som kungen och hans följe icke fått bevittna. Han är redan på väg till ärkebiskopshuset. —

Klockan tolf eller några minuter före har scenen helt och hållet förflyttats upp till universitetet och dess omgivning.

Med ingång från Öfre Slottsgatan har den stora kören börjat samla sig i "ryttargången" bakom Aulans absid, och under ett ide-ligt kacklande, som då och då nedtystas af Hedenblad och stämfiskalerna, inmundigas hafresoppa af tenorerna och porter af basarna, för att "klara struparna" i och för de väntande strapatserna.

Inne i själfva Aulan är stämningen så mycket högtidligare. Kvarter efter kvarter fyllas så småningom både nere i salen och uppe på läktaren af en värligt och välvilligt stämd publik i förmiddagsdräkt, damerna i sin nyaste vårdress och hattar i alla regnbågens färger, och unga vackra flickor utgöra den öfvervägande procenten.

De "finaste", men i akustiskt hänseende sämsta kvarteren A. och B. äro reserverade för honoratiories och akademistaten, och vid hvarje kvarter posterar en à två marskalkar för att troget vaka öfver "de sina" icke kvarteret, nej, vanligtvis en enda — en liten flirt — en liten kärlek — en liten fästmo —). Vid hvarje pelare är placerad en fanbärare med sin nations fana — numera visst bortlagd — och vare sig man är marskalk, fanbärare eller sångare, är man denna dag en ytterst viktig person.

På slaget en kvart öfver tolf slås portarne till "försalen" upp, alla resa sig, och eskorterade af rector magnificus, inspector musices, kabinettskammarherrar, uppvaktande, adjutanter, öfvermarskalken och tio utvalda marskalkar skrida konungen och hans tvänne söner jämte Wennerberg ned för midtgången till de särskildt för dem framsatta stolarna, under det "Ur svenska hjärtans djup en gång" ljungar som en fanfar genom salen.

Första numret på programmet är Wennerbergs hymn "O, Gud, som styrer folkens öden". Jag tror aldrig jag hört den sjungas så vackert, så upplyftande skönt!

Man märker, att litet hvar gärna velat stående åhöra denna kompositörens största

skapelse, men då intet initiativ i den vägen lages från högre ort, förblir man sittande, andlös sittande, medan vårsolen i sin mest bländande glans sänder ett knippe gullgula kaskader ner genom takets lanternin.

Wennerberg själf sitter orörlig och ser med sina stålblå ögon på sångarne. Då och då följer underläppen med texten. I basarnas passage: "Den är deras värn i mulna faror" nickar han belåtet åt deras djupa malmklang, men tycks samtidigt liksom markera, där han sitter med högra benet kastadt öfver det vänstra, att tenoreernas ackompanjemang skall vara mer markeradt. "Det ska låta som regndroppar," sa han en gång om detta ställe.

Sista reprisen är han nöjd med. Det syns, ty han lutar sig framåt, sticker handen i bakfickan, letar fram snusdosan och tar sig en duktig pris, och när sången är slut och applåderskorna, i dag speciellt riktade till skalden-kompositören, tystnat, räcker kungen sin vänstra hand till Gunnar, som denne gemyttigt tar utan vidare högtidlig kunglig ceremoni.

Isen är bruten, rösterna låta härligt, Hedenblad är solsken, och under stigande entusiasm fortskrider programmet.

Solokvartetten (d. v. mer än dubbel) i Rubensons "Korsfararsång" låter bedårande med Bellander och Rappe, Wolf och Kjellin, Sigge Bolin och Rogberg, Theorell, Laurell och Ekberg i de fyra stämmorna, och med första afdelningens slutnummer är kulmen nådd, och "allmänna sången" har lagt en ny lager till sina många föregående.

I stället för solosång och för att ge tillbörlig omväxling åt programmet framträdde så Uppsala-sångens elitkör, d. v. s. i detta fall Orphei Drängar, och gjorde furor med sina prestationer.

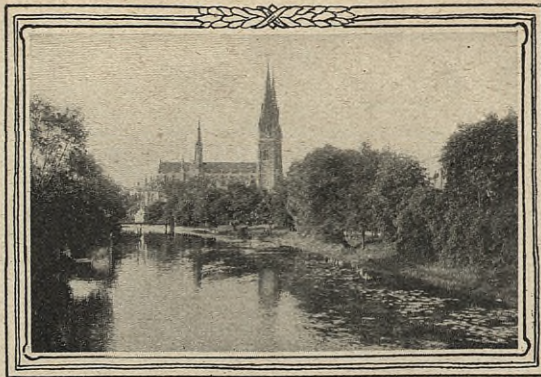
Hur sommarljus, glad och lyckligt klingar icke Kjerulfs oförgätliga "Og ræven laa", där Nisse Bellander med sina klockrena toner lade minst fyrahundra flickhjärtan för sina fölter, och när så Lange-Müllers alltid lika ljusande "Kornmodsglandsen" stod med på programmet och utfördes som aldrig förr, ja, då "sprack dom" som det så fullt, lustigt heter på det speciella sångarspråket, när publiken, isynnerhet när det står "applåder undanbedes", basar på ändå.

Andra afdelningen lyckas lika bra. Den inledes äfven med en Wennerbergs-hymn: "Säg oss ditt namn, du fruktansvärde", där en och annan spjufver i andrabasstämman i stället för "mördarefejden på lif och död" dammar i med "bagare Feith på lif och död".

Denna sång kan dock aldrig blifva riktigt populär, mest på grund af sin något svulstiga och kanske äfven icke fullt förståeliga text, och den nyinöfvade, från general-repetitionen kända "Bönen" slog icke fullt igenom, hvilket dock nu liksom alltid blef fallet med den käckt och spydigt skrifna kanonartade "Så Contigit in Lenom", hvilken måste bisseras.

Jakob Axel Josephsons "Stjärnorna tindra re'n" — denna så specifikt Uppsalamättade serenadsång gjorde, som alltid, lycka, och när efter de traditionella vårsångerna "O, hur härligt" och "Våren är kommen", man som da capo gaf nyssnämnde kompositörs "Vårsång" kände så väl sångare som den speciella Uppsalapubliken den äktäckta, oförklarliga vårstämningen i luften:

"Värliga vindar draga
skyarnes dok det tunga
undan för solens unga blick,
för dess strålande glans. —
Jublande lärkor glada
nicka till vänligt möte,

Parti af Fyrisån med Domkyrkan.

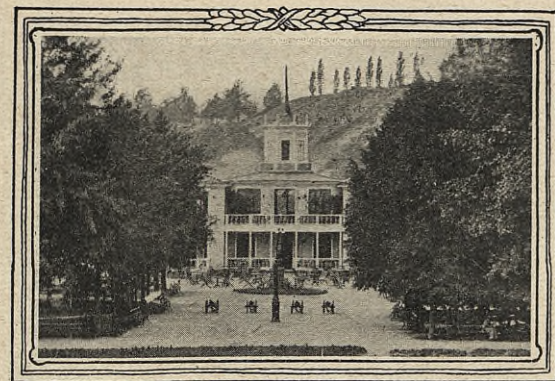
sippor ur drifvans sköte
lyfta sin blyga krans."

Ja, det är och förblir något outgrundligt med denna säregna vårstämning därborta på den för många så fulla slätten, en stämning som vi äldre, hvar vi än hamna, aldrig kunna göra oss fria från — en blandning af förhoppning, längtan och kärlek, som endast toner, aldrig ord, kunna återgifva.

Det var nästan traditionellt, men en tradition, som man höll på och älskade, och som sedan under åren endast sorgliga politiska förhållanden kommo att rubba, att dessa värkonserter skulle avslutas med Kjerulfs ljusande "Brudafærd i Hardanger". Så äfven nu — utförd på ett mästertligt, oförgätligt sätt, — och sedan kungen, prinsar och publik stående till fosterlandets och Wennerbergs ära åhört "Hör oss, Svea", och solen kastat sina sista hälsningsstrålar ner öfver den glada och belåtna publiken, var denna "allmänna sångens" värkoncert slut — endast ett minne, men ett minne för lifvet, särskildt för all den ungdom, som med tårade ögon och klappande hjärtan lyssnat till dessa toner, som alljämt "ädla känslor föder".

Så snart konung Oscar med uppvaktning dragit sig tillbaka och tagit plats utanför kanslersrummet i försalen, skyndade alla ut för att bevittna "allmänna sångens" årligen återkommande ställigaste ögonblick under hela arbetsåret, då den under tonerna af Hæffner-Atterboms år 1814 komponerade "Vikingasäten, åldriga lunder" steg för steg och med tillhjälp af en anförare i hvarje stämman och företrädd af fyra led marskalkar i blågula skärp skrider ned för den norra trappan mot stora utgången.

Originellt är att höra de båda basstämmorna ensamma, sedan tenorerna redan hunnit utanför universitetshuset, då de i sista reprisen: "i spetsen ljungar Tor med hammarn ljus och stor" gå och säga på sina g:n i olika oktaver. Annu i dag klingar för mina öron ekot af denna högtidsmättade sång, när "allmänna sången" år 1886 om våren för allra sista gången lågade nedför Carolina Redivivas tolf halffrappor, som nu endast äro ett

Flustret i Uppsala i slutet af 1860-talet.

minne, men för mången gammal sångare ett ljus och vackert minne från lyckliga ungdoms- och vårdagar i Fyrisstaden. —

Sedan det kungliga extratåget efter hurrap och O. D.-sång afpolletterats till Stockholm, inrådde två timmars paus, då hela Uppsala åter och slåss om matbitarne. Hvarenda vrå på alla upptänkliga matställen, både enklare och mera preferentiösa, är upptagen af hungriga studenter och deras gäster, och nere hos Svanfeldt på Gästis är stora kaféet inredt till matsal, och till och med ute i tamburen bredvid "hudafdragaren", som för fem öre per caput håller reda på tvåhundra hvita mössor, har man placerat bord, där kötträtterna afätas i djupa tallrikar och vaniljglassen gladeligen inmundigas med hjälp af gaffel och knif.

Klockan half fem är kören kallad till "Stora torget", och i samma minut som klockan ljommar fem i den gamla dömen, klingar "Sångarfanan åter höjes", fanor och standard lyftas, och det stora, hvita snöskredet slingrar sig Drottninggatan fram uppför den tunga Carolinabacken och in i Botaniska trädgården, där kåren våren till ära gifver sin sedvanliga fest.

Och här uppe tonar i den ljumma våraftonen den ena sången ljusare, gladare, mäktigare än den andra, interfolierad af de traditionella talen och Upplands regementets vid denna tid mycket underhålliga, sedermera och numera så briljanta musikcorps.

Det är en stor skillnad nu och förr mellan dessa fester, och det kan inte nekas till, att de stora med dålig punsch fyllda nationsbålarna förr i världen icke alltid voro fullt lämpliga för svaga hjärnor.

Klockan half åtta är glädjen slut, festen aflåses, och med musik och sångare i teten aftågar man till Odinslund, där kören upplöses.

Men nere på nationssalarna är dansen redan i full gång, då och då afbruten af en dubbelkvartett, som mer eller mindre dåligt sammansatt trakterar "Till Österland vill jag fara", "Astri, mi Astri", eller "Joachim uti Babylon". Och när den ljusa natten brutit in och det redan börjar purpras vid Osterns bryn, är "allmänna sången" uppdelad i ett tjugotal olika partier, som ända långt ut på Luthagen, nere vid Kungsängstull och uppe i Fjärdingen, servera sina sista toner i form af serenader.

Och de obligatoriska ljusen tändas, gardiner rullas upp, och fönstren öppnas, basarna "halsa" porterbuteljer och tenorerna dricka punsch ur glas som "fina karlar".

Vid tonerna af "Hvad blixst ur sköldmöns blickar" har blondinen yrvaken rusat ur sängen, och nu sitter hon vid det öppna fönstret, mycket lindrigt klädd, gömd bakom gardinerna och småruskar, medan hvitmössorna där nere på gatan smäktande sjunga "Du varma, varma själ" och "Bort i rymden skyar fåga", fastän det inte finns ett moln på den ljusa vårhimlen.

Och under "Sjung om studentens" tågar sångarskaran om hörnet till "nästa" flicka, medan blondinen sitter drömmande kvar och ser ut öfver Agatorna och Fyris och de nyutspruckna kastanjerna och tänker öfver, hur härligt och roligt hon haft det hela dagen, och hur förtjusande det varit för en stockholmstös att första gången i sitt lif vara en vår i Uppsala, för första gången i lifvet få serenad och först och sist att få bevittna "allmänna sångens" alltid lika oförgätligt stora dag. —

Stockholm i sept. 1913.

KNUT NYBLOM.

Ett minne från student-

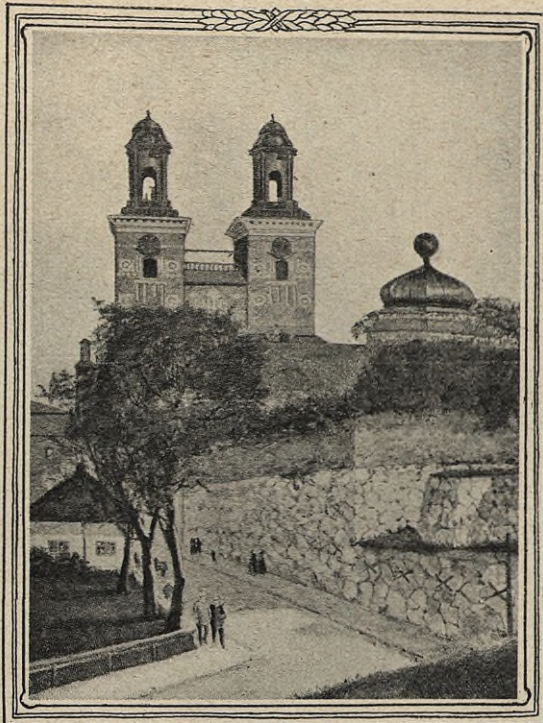

ÅR 1851 OM SOMMAREN INBJÖDS Uppsala studentkår, inklusive "allmänna sången" att jämte Lundensarne och Köpenhamns studenter gästa sina "bröder" i Kristiania. Tyvärr måste Uppsalienensarne cedera, men redan året därpå realiserades planen. Af den kommitté som tillsattes lefver ännu ordföranden, den snart nitioårige, dåvarande magister Carl Yngve Sahlin. De öfriga ledamöterna voro akademijunkten Wilh. Erik Svedelius, docenten Theodor Rabenius, magister A. L. Nordvall och magister A. W. Staaf samt "allmänna sångens" nyvalde ledare studeranden af Uppsala nation Oscar Adalrik Arpi.

Som ett kuriosum bör omnämnas för intresserade, nu i Uppsala studerande, att från detta år — 1852 — härstamma såväl den hvita mössan som studentkårens på första sidan af detta nummer afbildade stora standar, hvilket af Kristiania damer skänktes till Uppsalastudenterna vid afskedsfesten på Klingenberg och öfverlämnades med tal af professor Welhaven. Standardets emblem äro: gult kors på mörkblå grund, i midten lyran och lagern, omflätade af klöfverbladet och öfverst på fanstången Minervas fågel: ugglan. Vid studentmötet 1856 återgäldade Uppsalienensarne denna gåfva, och en af Uppsala stads damer broderad fana öfverlämnades till norrmännen vid Obeliskens i Odinslund, af professor Böltiger. Af "allmänna sången" afsjöngs vid detta tillfälle en dikt af Thekla Knös på melodien "O, yngling, om du hjärta har", tyvärr för lång att denna gång återgifvas i Iduns spalter. —

Men vi återgå till 1852 års färd, då strax före affärden den hvita mössan i sitt nuvarande skick efter mycken diskussion och många olika förslag antogs som kårmössa. Färden, i hvilken 288 Uppsalastudenter deltog, från den 17 juni till den 4 juli, gick öfver Stockholm, Visby, Karlskrona, Malmö (med besök i Lund) och Köpenhamn samt återresa i storm med strandhugg i Göteborg, Malmö, Kalmar och Borgholm och vid återkomsten till Stockholm uppvaktning ute vid Haga slott för konung Oscar I, omgifven af sina söner Carl, Gustaf och Oscar.

Femtio år senare eller närmare bestämdt den 11 juni 1902 sammanträdde ett tjugotal f. d. Uppsalastudenter för att upplifva minnet af denna oförgälliga färd. Som ordförande fungerade alljämt Carl Yngve Sahlin, äldst i laget var professor emeritus Herman Rydin och yngst f. d. riksarkivarien Odhner. Alla utom två — rådmän Forsgren och direktör Fredriksson — tillhörde 70-års-gruppen, och alla utom tre voro pensionerade ämbetsmän. Bland öfriga närvarande märktes de bägge fungerande värdarne f. kanslirådet Schröderheim, idétagaren till minnesfesten, och f. kammarrättsrådet Wallensten, prosten Tägtström från Västerås' stift, f. protokollsekreteraren Hagbergh samt f. fördelningsläkaren Haak från Karlstad. Medlemmar af "allmänna sången" voro inalles sex. "Vi hade fullständig kvartett med öfverflöd i första basstämman, och sången lät ej dålig, ehuru ingen af sångarne var under 70 år," skrifver en af deltagarne. "Första tenor

Rundelsgränd och Gustavianum på 1870-talet.

sjöngs af f. kanslisekreteraren P. Strandberg, andra tenor af professor emeritus C. R. Nyblom, i första basstämman omväxlade f. hofrättsrådet Gripensköld, lektor Högstadius från Umeå och skolrektorn Lagerlöf, andra bas sjöngs af f. öfverläkaren i Göteborg v. Sydow". Sedan de officiella talen föredragits för Svedelius' minne af Sahlin, för Norge af Odhner, för broderskapets betydelse af Schröderheim, för Arpis minne af Strandberg och för de norska värdarne af Wallensten, sjöng Carl Rupert Nyblom en af honom för tillfället skrifven "studentvisa", som lifligt och anspråkslöst skildrar gubbarnes minne från denna minnesrika norska resa.

Vi lämna härmed ordet åt Carl Rupert, som med ännu ungdomlig timbre och med den alltid lika entusiastiska studentsångarspjufvern i blicken fem år före sin död sjunger till melodien af Gunnar Wennerbergs första Glunt: "Minns ni, hur ödet oss förde tillhoppa" (den i O. D. så kallade "Stora Glunten").

Minns ni den härliga sjuttonde juni adertonhundra och femtiotvå?

Hissad vår flagga var — högst på "Berzelii" topp.

Tätt öfver däck, öfver hjullhus och brygga

trehundra Uppsalagossar där stå.

Mössan så oskuldshvit — krönte hvar hufvudknopp.

"Svea, farväl, du älskade mamma

Alma mater, föräldrar och flamma."

Nu går färden åt Syd! — En regnig natt

Utsikt från Slottsbacken med Carolina Rediviva, "Styrbiskop" och gamla Domkyrkan.

låget till Kristiania 1852.

kinesa vi i Lund.

Se'n vår skänske broder i famn vi tatt, passeras Öresund.

Och vi hälsa med jubet Axels by, det glada Köpenhamn,

och vid skälarnas klang vi ta en nyförvärfvad dansk i famn;

och vi åt — och vi drack — och höll tal, sofvo till sist från både fröjd och kval.

Hurra! Hurra!

Dagen var skön, då på Kattegatts böljor frustande draken vändt stäfven mot Nord.

Stilla i hafvet sjönk — midsommarns aftonsol. Hejsan! En majstång med blommor och vimplar restes — och så togs en långdans ombord.

Högt upp på bryggan gnud — Wahlström på sin fiol.

"Ah! se i öster det blånande bandet!

Bröder! en sång! Det är fäderneslandet!" — Men när natten förgått, vi flöto re'n på Kristianias fjord.

Och oss mötte studenter — minns ni en, så praktfull som en lord?

Och sen gick det framåt som i triumf jämt hela dagen lång,

och vi knepo dem alla med vår trumf, med svenskt hurra och sång.

Hur vi sjöng — hur vi drack — och höll tal, sist var på Klingenberg en lifvad bal.

Hurra! Hurra!

Ack, men hur skall i en strof kunna gömmas allt, hvad af ädelt och älskligt vi sett,

Kvinder og stolte Mænd — Gutter og Piger smaa!

Aldrig som då i de midsommar dagar svenskar och norrmän försmultit till ett.

Var det ett varsel om — att det kan varda så?

"Nu den släkten aldrig är vorden, ja, de flesta re'n hvila i jorden"

Thorgny Lagman, så sade Svedelius, var den förste skandinav;

och han var med förlof en svensker karl. — Gud signe'n i hans graf!

Ja, Gud signe dem alla, mör och män, som dödens lie tog!

Och Gud signe de få, som minnas än den dag, då hem vi drog!

Så vi sjöng — så vi grät — och höll tal!

Skiljas är mänskolott förutan val.

Hurra! Hurra!

Nu kommer baksidan fram af medaljen: vindarnas gud var ej gunstig hemåt.

Twåhundra slagne män — kvaldes i skeppets skrof.

Men hvilken syn för en tjugo års spöing, som aldrig förr präfvat på sådan stråt!

Vågors och stormars duett — dundrade hemsk och dof.

"Eistrasallet är nästan än värre, går allt väl — det vete vår Herre!"

På en söndag vi nådde dock Birgers stad,

som värdigt tog oss mot, och man såg den igen både kry och glad

med mössan svart som sot. — Se, här träffas vi nu några få på nytt

trots ålderns gråa hår. Vi ha glömt den långa tid, som flytt,

och drömt om lifvets vår. Men från mat — och från dryck — och från tal

minnet oss lyfter högt mot himlens sal.

Hurra! Hurra!

C. R. NYBLOM.

1. Geijerstodens affäckning år 1888. 2. Studenternas uppmarsch vid Nya universitets-husets invigning år 1887. 3. Studentkåren och Allmänna sängen framför universitets-huset. 4 och 5. Vårfest i Botaniska trädgården. 6 och 7. Stu-

SÅNGEN.

Lik en våg, som sköljer
kvalmet från ett skär
och i skum det höljer,
friska sång, du är!

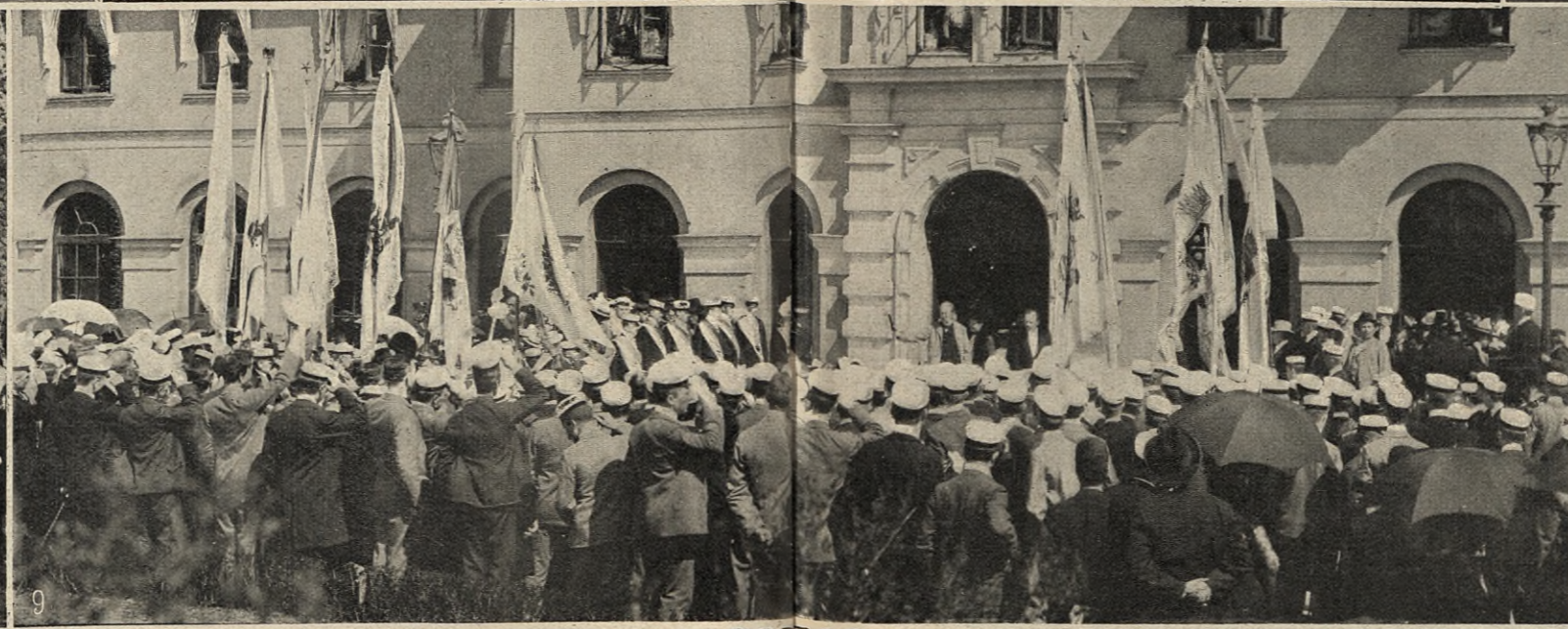
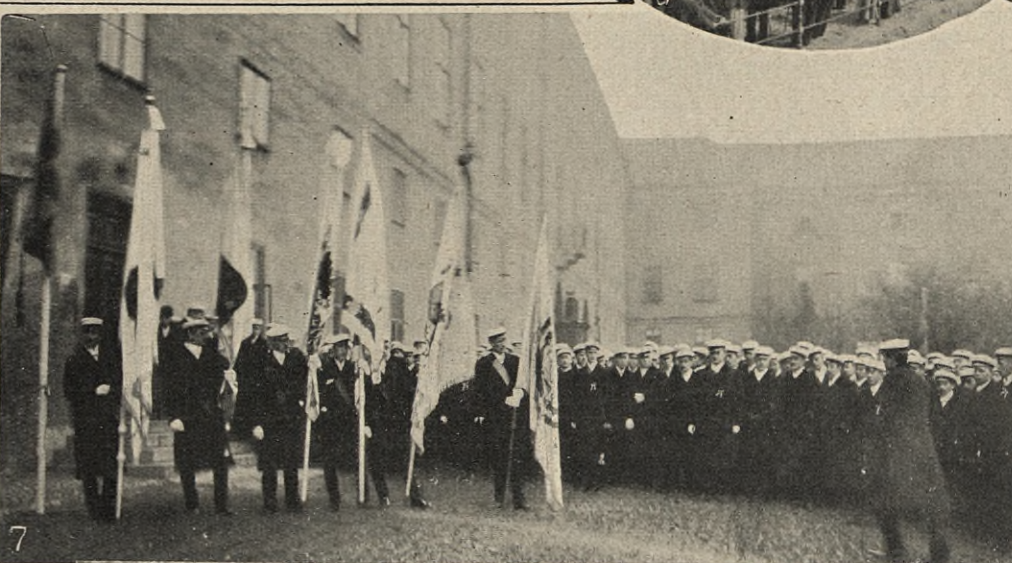
Kom, o sång, att väcka
dröm från Edens dar,
kom som storm att släcka
hvad af synd finns kvar!

UR DANIEL FALLSTRÖMS KAN-
TAT VID SÄLLSKAPET O. D:s
50-ÅRSJUBILEUM.

Mjuk som fågelkvitter,
stark som åskans dån,
är du ljusets glitter
långt där ofvanfrån!

Lys oss, värm oss, böj oss
också, om du vill,
men ur stoffet höj oss:
du hör himlen till!

dentsång vid Vasaborgen. 8. En profes-sorsuppvaktning. 9. Gunnar Wennerberg mottages af studenterna vid järnvägsstatio-nen. 10. Affäckningen af Hedenblads graf-vård år 1910. Nr: 1, 3, 4, 5, 8 och 9 Joel Andersson foto.

En utflykt med

ÅNGA OCH OFÖRGÄTLIGA ÄRO de sångarfärder, som generation efter generation företagits med Fyrissfaden som utgångspunkt och med "Uppsala studentkårs allmänna sångförening" som upphofsman. Främst står kanske den under Oscar Arpis ledning mångbesjungna och af Måns Månsson (Hullin), Pelle Odman och nu senast vid fyratiofemårsjubileet af Otto Ulmgren så lifligt berättade färden till Paris 1867. Icke att förglömma äro de bägge färderna 1873 genom mellersta Sverige och 1874 genom Norrland ända upp till Haparanda, båda under C. A. Forssmans ledning, och alldeles nyss för första gången på ett förträffligt och roande sätt berättade af sångens i Uppsala ledare 1902-1907 Gotfrid Kallstenius i hans på Wahlström & Widstrands förlag utkomna bok, "Blad ur Uppsala-sångens historia", hvilken härmed på det varmaste rekommenderas till alla för Uppsala-sång intresserade.

Men de flesta sångarfärderna företogs dock under Ivar Eggert Hedenblad - 1876 till Belgien och England, 1878 till Paris, skildrad i samarbete af Montan och Warburg, 1888 till Köpenhamn, danska landsorten och Norge och 1900 till Paris, den senare berättad af Rudolf Kjellén i en officiell publikation och af Knut Nyblom i en mer privat kamratabok. Den sista större sångarfärd "allmänna sången" gjort, var påsken 1905 under Kallstenius' ledning till Lund och Köpenhamn.

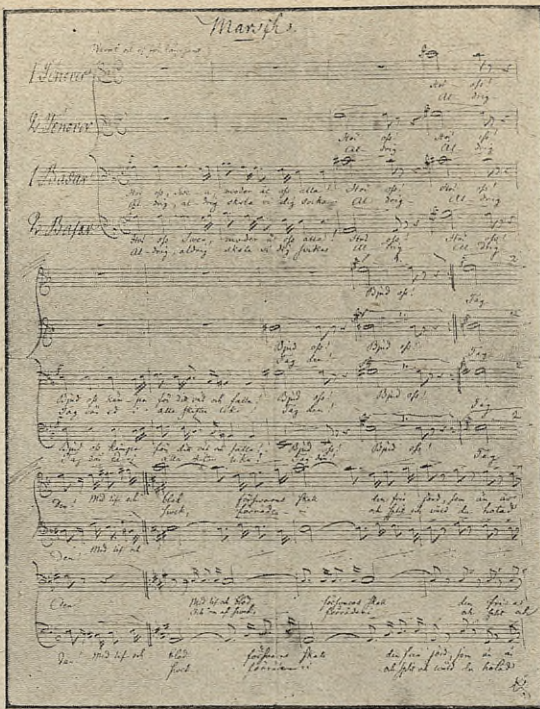
Men utom dessa längre färder, var det åtminstone under 1880- och 1890-talen vanligt, att Uppsalastudenterna vid en eller annan utflykt med sin sång glädde hufvudstaden. Tvenne oförgätliga Stockholmsfärder äro den 30 november 1889 och samma datum precis tio år senare, men vanligast förekommo dessa utflykter för att i maj hälsa våren välkommen åter till Mälardrottningens grönskande stränder. —

Det var en sådan där intensivt härlig majdag i slutet af 1880-talet, alltså för nära tjugufem år tillbaka.

Vårkonsert och vårfest i Uppsala voro undanstökade, och som "Tuppen", Anton och undertecknad redan i april absolverat en "slät prilla" med jämnstrukna approbatur, kände vi oss under maj som friherrnar, ty nu hade vi ju hela lifvet på oss att studera på "hofrätten". Vår kamrat Gunnar hade redan före jul undanstökat "det där onödiga skräpet - prillan" och var till och med färdig i förmögenhetsrätt för den snälle "gubben Nordling" just nu "när häggarna sfodo i blom", och hela naturen slog ut i doftande full - ny - blom.

Allt var redan klart för färden, och den 18 maj klockan 3,5 afreste de s. k. snobbarne på egen bekostnad med snälltåget på andra klass för att före konserten hinna afäta en bättre middag i Stockholm, medan vi öfriga - plebs - instufvades i 3,20-tågets mer anspråkslösa tredjeklass-vagnar. En gladare stämning än bland lössläppta studenter på sångarfärd kan man knappast tänka sig. Alla bekymmer och tillfälliga sorger äro glömda, "Alma mater" är en för stunden totalt bortglömd storhet, medicinare, teologer och jurister hafva funnit hvarandra, oberoende af om den ene är östgöte eller värmlänning, den andre stockholmare, uppländing eller kalmarit. De "strama" första tenorerna fraternisera gladeligen med både andra och första basarne och snart nog - redan strax bortom Bergsbrunna äro alla bröder, och man föreslår en gemensam sång. —

"Hulda vår, välkommen åter med din blomdoft, sol och sång;

Facsimile efter Gunnar Wennerbergs originalmanuskript till Hör oss, Svea! i Musikhistoriska museet i Stockholm.

skogen vidt sin famn upplåter för de friska vindars språng"

klingar det så ungdomligt friskt genom de öppna fönstren i kupén, då kapten Ekholm, stationsinspektorn, med sin röda flagga stannar tåget vid Knifsta.

Vid Rosersbergs station infinna sig ett par stämfiskaler i kupén och förbjuda vidare sång för att spara rösterna, och nu är man den återstående vägen hänvisad till solosång af "Fossa", förste basen, som under jubel föredrar den ena visan galnare än den andra till stor förargelse för "kortoxarne", som redan stiftat ett allvarligt fästbrödrälåg i andra hörnet.

Men utanför ler landskapet, och majsolens af-tonkaskader "kastas öfver Solna torn", och Karlbergssjön ligger spegelblank, och några minuter senare är man midt uppe i Stockholmslifvets larm och jaktande buller på väg till "Siewerska kaserne" på Söder, där kören har fri inkvartering - ensamt rum med 137 kamrater.

Strax efter klockan half sju om aftonen råder ett rörligt lif inne i Katarina kyrka, där stockholmarna alltid hafva svårt att hitta till rätta med sina platser, och där Uppsalamarskalkarna alltid varit mycket litet hemmastadda ciceroner.

Kören samlas i sakristian, en särskild estrad är uppbyggd och sedan storhertigen af Baden med uppvaktning mottagits af studentordföranden och öfvermarskalken, brusar på slaget en kvart öfver sju ett dallrande tonhaf upp mot kyrkans kupol och fyller templet med sitt vällyd.

Konserten blir en stor succés, stockholmarna applådera ogeneradt redan efter första numret trots "rummets helgd", och vid nioliden trängas de hvita mössorna omkring den grönmålade lilla ångslupen nere vid Slussen för att i tid nå "Allmänna gränd" och Hasselbacken, dit de mera försiktiga använda Ringlinjens och Djurgårdens hästspårsvagnar, medan de mera burgna vråka sig i droskor.

Ut till Djurgårdens nyutspruckna ekar har hela Stockholm letat sig öfver gamla Djurgårdsbron, förbi "Blå porten" och fram till Hasselbacken, där den ena studentsången klingar i den klara, ljusa majkvällen efter den andra, alla hälsade med jubel af tacksamma och sånghungliga stockholmare.

"Allmänna Sängen".

Aldrig har jag bevittnat en sådan varm förstelse mellan det stora, myllrande Stockholm och det lilla anspråkslösa Uppsala. Tal följer på tal af både kända storheter och okända, halffulla entusiaster, alla vilja tacka, alla vilja tala, Tamme-lin talar, och på nytt jublar öfver parken ner mot strömmen

"Våren är kommen!
På sina kransar
ängarne binda.
Himlen är blå!
— — — Nu är det vår! Hurra! Hurra!"

Och man skålar, och man omfamnar hvarandra, och man sjunger på nytt - sång efter sång - och tycker, att lifvet är så ljus och glad och lätt och skönt att lefva, och man lånar bort sin sista femma till en supéhungrig kamrat för att fem minuter senare "vigga" en tia i plånboken bredvid.

Men när klockan lider mot ett, vinkar jag åt Gunnar, och som snälla gossar börja vi den dryga halfmilsvandringen hem till vårt sofläger igen.

"Natten er saa stille,
Luffen er saa sval,
Duggens Perler trille
henad Söens Glar"

höra vi som en sista hälsning från "backen" en utvald O. D.-kvartett sjunga från öfre verandan. Tyst och stilla, spegelblank och klar ligger Djurgårdsbrunnsviken, fasaden af den knappt half-färdiga Strandvägen ligger ljus och glad och tittar ner i Nybroviken, där alla vedskutorna efter sista nattens upptriskande regn hissat sina segel att torka, och efter en dryg fimmes promenad öfver Norrbro, Skeppsbron, Slussen och Glasbruksgatan nå vi strax efter två den ännu i halfmörker och skugga belägna Siewerska kasernen.

Tysta som råttor kila vi uppför de dystra trap-porna, och lika tysta smyga vi in i den största salen, där vi redan om eftermiddagen installerat oss och opraktiskt nog valt de två yttersta af de hundratals bäddarna - allra närmast ingångsdörren.

Under hviskande samspråk kläda vi af oss, då Gunnar, som valt bädden närmast inåt den stora salen och kommit att blicka ut öfver environgen plötsligt ger till ett skallande gapskratt. "Kan du tänka dig! Vi äro ensamma. Inte en enda själ hemma." Mycket riktigt!

I nattskjortan göra vi en rond rundt salen, men öfverallt i bäddarne tomt - tomt! Vi voro de allra första, som "smågossar" anstår, vi gå lika tyst tillbaka till våra med grofva lakan och hårda filtar bäddade britsar, men det "God natt! - Sof god!", som de båda ungdomarne den kvällen önska hvarandra, var nog det mest parodiska, under-tecknad i sitt lif upplefvat.

En kvart senare började hentrallandet, och hvarenda hvit mössa, som kom in genom dörren hälsade "godmorgon" på de båda "hemgrisarne", som oförsiktigt nog placerat sig så innerligen barnsligt dumt.

"Nej, se Manasse! Är du redan hemma? Hvert tusan tog du vägen? Vet du vi ha haft så jädrans lifvadt!"

Och så slog man sig ned på britskanten och trakterade oss med sina upplevelser och äfventyr. Och kvart efter kvart, timme efter timme slås dörren upp, och allt efter olika karaktär och beroende af mer eller mindre godt ölsinne, mer eller mindre hänsynfullhet eller uppfostran, smyger eller klampar den ena hvitmössan in efter den andra, hviskande, skraftande eller sjungande med full hals.

KOSTYMER

för 5 kronor stycket är väl billigt? Sänd Eder gamla smutsiga, nerfläckade kostym i och för kemisk tvätt och prässning till **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B.**, Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och - kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Flnpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopia- och Tryckpapper samt Kartong.
Liduns textpapper tillverkas af Klippan.

Det var ett sorl, ett hyssjande, ett snarkande och slående i den enda olyckliga dörren så vansinnigt, att en något nervsjuk människa säkerligen genast skulle hafva blifvit afförd till en plats, dit han minst önskat sig, men ett stöm, som en nutida grammofon med begärlighet skulle ha velat upptaga och skapa en dyrbar och eftersökt "platta" af.

Andtligen en halftimmes lugn framåt femtiden, fränsedt ett sextiotal öronbedöfvande snarkningar, då dörren slås upp, och in snubblar en osalig själ, som trefvande med sina punschklubbiga händer i ansiktet på oss söker och söker, men omöjligt finner sin bädd. Sedan han genomskokat alla britsar och fått så mycket ovet, som ett väl redigeradt kraftordslexikon skulle kunna inrymma, har dimman skingrats en smula och han slinker ut under ett belåtet: "Det var ju sant! Det var en trappa högre." Och så lämnar han dörren på vid gafvel och profvar ogeneradt akustiken i sten-trappan utanför.

"Stäng dörren därborta! Det drar!" ljuder det i korus från närmaste bäddar, och den som måste upp ur sin "lugna" hviloplatz och tjänstgöra som portvakt, är naturligtvis undertecknad.

Men tröttheten tager öfverhand, och återkommen i sängen sträcker jag ut mig på rygg och faller i någon sorts dvala och drömmer om humlor som surra, om myrstackar och sågverk, då jag efter någon timme väckes af en svalkande, men egendomlig känsla i ansiktet.

Jag reser mig i sängen och sitter ansikte mot ansikte med en stor svart pudel, som står uppe i sängen och omsorgsfullt och vänligt slickar mig i ansiktet.

Och rundt sängen ser jag en morgonfrisk genomvakad kvartett, som varit ute på serenad, storskrattande åt skämtet med hunden, som de tagit med sig från Tjärhofsgatan.

"Tyst därborta, och led ut hunden," ropar en ilsken teolog, som blifvit väckt ur sin ljuvfaste sömn. Hunden fror, att han blifvit apporterad och rusar gladeligen upp i teologens säng och börjar gläfsa och skälla till kvartettens obeskrifliga jubel.

Plötsligt tar någon ton till en sång. Den ene efter den andre vaknar, gnuggar halv-vaken ögonen, men faller som på kommando in i sin stämma. Gardinerna dras upp, man klifver ur sängen, fönstren öppnas, och ackompanjerade af morgonsömniga, snarkande sjuosofvare stiga de glada tonerna mot det gamla svarta kasern-taket till stor förvåning för kvarterets nyvakna befolkning och de morgonfriska på kyrkogården promenerande brandsoldaterna.

Det ena fönstret efter det andra slås upp på vid gafvel, majsolen strömmar strålände in öfver det egendomliga lägret, morgonfoaletten är redan i full gång, både med och utan kalla afrifningar, två bröder, göteborgare, teologer, äro i fullt gruff om, hvem som först skall begagna den broderligt gemensamma tandborsten, man knogar omkring till hvarandra i mycket lätta kostymer och lånar skjortknappar, näsdukar, hvita halsdukar, men framför allt frukostkrischor.

Snart är hela myrstacken ett enda virrvarr, förstärkt af ett femtiotal nattskjortsklädda gäster från salen en trappa upp, och återigen tar en sångarglad yngling upp en sång, och för minst trettioelfte gången under dessa förrådiska majdagar klingar det ungdomligt jublande, medryckande ut öfver Södra bergen Uppsalaungdomens hälsning till den annalkande våren:

"Hör! ack hör, hur fåglar kvittra,
fufvor blomma, bäckar glittra
och af fröjd hvart hjärta slår!!!
Hell, o, hell dig glada vår!"

MANASSE.

Pariserkören 1900.

Hvita mössor i Paris.

DESSA SMÅ ÖGONBLICKSSIÄMNINGAR från Uppsalasångarnes besök i Paris år 1900 publicerades ursprungligen i en korrespondensserie från utställningen till en daglig hufvudstadstidning. Måhända kunna de nu, en smula retuscherade, i detta sammanhang på nytt låta läsa sig som ett vittnesmål bland de många om svensk studentsångs världsbetvingande makt.

HVITA MOSSOR I PARIS... HVITA flingor under den mörka grönskan i dess parker, efter dess boulevarder... Drar det ej som en fläkt af nordisk friskhet och klarhet genom det tunga kvalmet under kastanjernas dammgrå kronor?

Hvita mössor i Paris... Huru ni komma läppar att le, ögon att glimma af ljusa blickar! Huru ni fylla öron och hjärtan med genljudet af fagra och kära hemlandssånger!

Under Gare du Nords jättehvalf af glas och järn — en solig aftonstund. Som ett moln af guldstoff darrar dammet i den silande halfdagern. Och de ekande vidderna fyllas af larm och skri, af lokomotivens stönanden och gälla hvisslingar, af vagnskopplens skrammel, af tusen jäktande fötters tramp...

Där längst uppe mot utgången samlas en skara män med hvita sammetsmössor och blågula kokarder, långväga främlingar, nyss anlända till världsstaden med tåget nordanifrån. Rundt om skockas, böljande brokig, den sydlandska, nyfikna allmänheten.

Så med ens blir det tyst i den väldiga hallen. De hvita mössornas ledare, ett högburet hufvud midt i flocken, höjer sin taktstaf, och på en gång, som ur ett enda bröst, stiger sången, mäktigt skallande, upp mot hvalfven:

"Jag vet ett land
långt upp i högan nord..."

Vidderna fyllas af de friska stämmornas välljud, med deras egendomligt klara, nordiska fimbrel. Den franska åhörarskaran förstår väl icke de främmande orden, men tonernas internationella tunga talar direkt till hjärtana, och alla känna med en känsla.

Gripen står mängden, när den sista tonen, som en bortdöende hviskning, drar bort under hvalfgångarna.

Plötsligt hör man — genom tystnaden — en späd barnstämma, en mörkögd liten pariserflicka vid sin moders hand: "Oh, maman, comme ils chantent jolii!"

Och därpå, som var detta det förlösande ord, hvarpå alla väntat, bryter bifallsstormen fram, smattrande som gevärssalvor, dånande som åskor under de ekande glashallarne. "Vive la Suède! Vivent les étudiants suédois!" brusar det ur tusen strupar — de svenska sångarnes välkomsthälsning till världsstaden...

På den murgrönskransade gården till ett ålderdomligt hotell vid en ålderdomlig gata på vänstra Seinestranden — de lärda skolornas, studenternas

och konstnärernas rive gauche — samlas i aftonstunden, efter dagens flanörlif i den stora stadens alla väderstreck, de hundra hvita mössorna till slutna trupp. Arm i arm fågar man så i väg från högkvarteret, arm i arm och under sång...

"Dåne liksom åskan, bröder, högt vår fosterländska sång..." rungar det mellan quartier-latin-gatornas trånga husrader. Alla fönster fyllas af vänligt leende anleten, alla trottoarer kantas af hyllande och viftande människoskaror.

Vid Rue des Ecoles, utanför de franska studenternas kårhus, gör man halt. Här blanda tricolorer och blågula dukar sina färger med hvarandra, de brokiga papperslyktorna glimma genom den ljumma pariserskymningen, och ned för trapporna, från portar och balkonger, stöta de svarta sammetsbaretterna de hvita kullarne till mötes.

Med öfersvallande gästfrihet välkomnar man sina nordiska kamrater. Den franske kårpresidenten, den svenske sångledaren växla högstämda, fosterländska hälsningar. Hurrarop skalla, applåder dåna, och hand i hand, blick i blick byta franska och svenska studenter ungdomliga trohetslöften, knyta Sveas och Gallias söner orubbliga brödrabund!

Och sångerna ljuda — "Vårt land, vårt land... Allons enfants..."

På Trocadéro...

Genom den höghvalfda kupolens glasmålade fönster bölja floder af brokigt skimrande ljus ned öfver en festklädd menighet, som till sista plats fyller den väldiga amfiteatern.

På estraden i fonden, nedanför jätteorgelns silfverne pelarskog, de hvita mössornas trupp — svarta frackar, bleka, allvarsstämda anleten...

Ty i dag gäller det allvar. Nu skall slaget utkämpas, det stora slaget för den uppsaliensiska studentsångens gamla rykte i ett nytt Paris.

"Hör oss, Svea..." Åkallande brusar Wennerbergs mäktiga hymn genom salen. Och i samma ögonblick som de första tonerna svällande stolta gå ut öfver åhörarskarorna, drar det som en vind genom stölräderna. Det blir ett sus, en svepande solglimt af plötsligt intresse öfver de tusentals hvita ansiktena, liksom när en fläkt stryker fram öfver ett hvetefält i mognande skördetid.

Förståelsens vind är väckt. Och den blåser genom hjärtana...

Och huru sjunga de ej, dessa män, som sjunga för sitt fosterland! Hur jublar icke yran, att "Våren är kommen!", hur drömmer icke vemodet i Suomis strofer, hur humoristiskt färgkraftigt målas icke "Bondbröllopet" rustika scener, hur hjärte-gripande flämtar icke naturandens klagan ur "Näckens polska". Och "Du gamla, du fria..." Och marseljäsen i nordiskt skallande, fyrstämig kör...

Förståelsens vind är väckt, och den stormar genom hjärtana...

Människorna strömma ut från studentkonserten under uppeggadt sorl; med lifliga gester, med högljudna utrop gifva de hvarandra del af sin förtjusning.

Utanför portarne dröjer midt i en grupp en ståtlig, högre dam. Med drottninglik värdighet uppbar hon den klädsamma tailleur-dräkten i gredelint siden och hvita broderier. Under hatfens brätte ringla blonda hårslingor, och klar, ljusblå glimmar blicken under florets slöja.

Till sist komma de, studenterna i sina hvita mössor, kinder och ögon ännu flammade af triumfens eld. I spetsen Hedenblad, säker och trygg, med ett förnöjd leende efter stridens och segerns spänning; "Lunkans" gråa hufvud midt i ynglingaflocken.

Den blonda damen skiljer sig från sitt sällskap. Med ögon, strålände af glädje, med utsträckta händer som mot kära vänner, dem man åter häl-

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON J. SIMON, PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

KAFFESERVISER

silfver, nysilfver, utsökta modeller.

Praktikatalog, ringmått gratis.

KUNGL. HOFJUVELERARE.

JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

Oscar Arpi.

sar efter lång skilsmässa, ilar hon sångarne till mötes. Hon fattar och trycker under hjärtlig rörelse anförarens händer, hon omfamnar den väldige mästarens händer, som nyss med sina toner ensam tycktes kunna spränga Trocadéros skälfvande murar.

"Ack, jag måste tacka er, jag måste tacka er! Hvilken härlig, oförgätlig stund! Hur lycklig jag är att åter en gång ha fått lyssna till dessa kära, svenska toner. Och hvilken seger, hvilken storartad seger! Ja, tack, gossar, tack allesamma!"

Och de klara ögonen fuktas af skimrande tårar. Rundt om blottas alla hufvuden, böjas vördnadsfullt för den svenska sångens ärekrönta drottning, Kristina Nilsson, grefvinna de Casa Miranda.

Ellysépalatsets tropiskt yppiga trädgård hvälfver sina mäktiga kronor i rosigt aftonskimmer. Nedanför den öppna glasverandan i högtidlig rättning de hvita mössornas trupp, hit kommen att med sin sång hylla det gästfria landets högste styresman.

De sista tonerna ha nyss förklingat under de gröna löfhalfven. Den lysande åhörarskaran, hittills andlöst lyssnande, brister ut i ett bifall, som ej tycks vilja ta någon ände. Applådernas långdragna salfvor smattra mellan marmormurarna.

Då tar den blide, gråskäggige presidenten och hans maka sina två yngsta barn emellan sig, en gosse och en ljuslockig liten flicka, förtjusande täcka och graciösa. De leda dem fram till "de snälla farbröderna" från det främmande landet långt, långt borta, de snälla farbröderna, som sjungit så vackert för far och mor, och de lägga tillsammans deras små händer, lärande dem att med tafatta handklappningar tacka för den ovanliga njutning hvare de fått deltaga.

Midnatt vid boulevarden... I en oafslutlig, upprördt böljande ström vältra människovågorna fram efter trottoaren. Ur alla fönster strålar ljus, kronor och speglar blixtra, marmor, förgyllningar och mosaiker skimra. De tusen kaféernas tusen tusen bord under markiserna ute på asfalten äro till sista plats upptagna. Och högt upp, efter husräckornas takkrön, fändas och slockna för hvarje sekund miljonstadens sista reklamskri, ristade i brokigt skiftande elektriska jättebokstäver mot den mörka nathimmeln...

Utanför ett af de största brasserierna sitter en grupp svenska studenter, gemytligt fömmande sina "demier", medan de låta gatans sällsamt fångslande skådespel glida förbi sina blickar.

Så anger någon en ton. Sångarandan är öfver dem, inga öfverläggningar behöfvas, man byter endast en blick af samförstånd, och "Glad såsom fågeln..." klingar kvartettens friska melodi ut öfver boulevardvimmel.

Gatans evigt hvälfvande våg hejdas för några sekunder i sitt lopp. Man stannar, man skockas och fränges i en obeskriflig sammangyttring, skuldra vid skuldra, hufvud vid hufvud, för att fånga en blick af de långväga främlingarna, uppsnappa en ton af deras sång.

"Ah, les étudiants suédois! Les chanteurs de Suède!" går det som en susning från mun till mun. Och dämpande lena som olja öfver ett upprördt haf glida rytterna ut öfver människobränningen.

Hvita mössor i Paris... Hvita flingar under den mörka grönskan i dess parker, efter dess boulevarder... Drar det ej som en fläkt af nordisk friskhet och klarhet genom det tunga kvalmet under kastanjernas dammgrå kronor?

Hvita mössor i Paris... Huru ni komma läppar att le, ögon att glimma af ljusa blickar! Huru ni fylla öron och hjärtan med genljudet af fagra och kära hemlandssånger!

JOHAN NORDLING.

ARPI — AR DET ICKE SANT, att vid blotta klangen af detta namn vaknar hos gamla Uppsalasångare en hel här af ungdomsminnen, och att de därvid känna sig nästan färdiga att åter rycka in i sina stämmor i "allmänna sången" liksom vid ljudet af ett kommandorop?"

Så skref en gång den från sin student- och läraretid bekanta, talangfulle Pelle Odman, och orden underskrifvas utan gensaga af enhvar gammal Uppsalasångare, som fick nöjet och äran att stå under Arpis kommando. Ingen har på ett mera levande och karaktäristiskt sätt målat Oscar Arpi såsom sånganförare än just Pelle Odman, och det verkar därför kanske något förmålet att våga yttra några ord i ämnet — men "däraf hjärtat fullt är, däraf talar munnen" och så är nu förhållandet med undertecknad, som fått uppdraget att "säga några ord om Arpi" i Iduns festnummer vid Uppsalasångens 100-årsjubileum.

Själff hade jag äran tillhöra denna sångarkår under sju, de lyckligaste åren af mitt lif, och som det käraste af mina minnen från akademitiden stå högtidsstunderna på Gustavianum under Arpis anförande, öfver hvilka låg en ungdomlig hänförelse af vackraste slag, och hvilka af mig, och jag tror de allra flesta af sångarkamraterna, aldrig kunna förgätas, lefde man än så länge. Man må säga hvad man vill om Arpis musikaliska begåfning i jämförelse med en Hæffner, en Laurin, en Gunnar Wennerberg, samliga hans föregångare såsom ledare för studentsången, och om hans uppfattning af studentsång — o u p p h u n n e n står han dock ännu utan gensägelse såsom anförare! Någon mera kompetent och af naturen danad att med storm taga ungdomsskaran kan jag för min del ej tänka mig. Arpi var som "klippt och skuren" härtill, ty på samma gång som han visserligen kunde vara sträng, ja, mången gång häftig och våldsamt, samt fordrade ovillkorlig uppmärksamhet och lydnad, visste han också att formligt rycka sina "gossar" med sig och elda dem till hänförelse. Han hade en sällsynt förmåga att både själf med hela sin själ uppfatta innebörden af en gifven sång och att på ett elektriserande sätt meddela den åt sina unga sångare. Det var denna förmåga, som skapade hans storhet, och det är i detta stycke han alljämt står oupphunden; däraf följde också, att Uppsalasången, ej minst genom de storslagna och fosterländska köerna som alltid förekommo på programmen, på hans tid stod på höjden af popularitet hos hela Sveriges befolkning.

Det var denna gåfva att "taga" ungdomen — och man må besinna, att det här ej gällde skolpiltar, utan män i 18—25 års åldern och därutöver, som frivilligt, ej obligatoriskt deltog i sången — som var Arpis styrka, och som äfven resulterade i hans stora popularitet inom hela studentkåren under de nära 20 år, han var dess sånganförare. Jag kan här ej underlåta att åter citera Pelle Odmans uttalande härom, hvilket träffar hufvudet på spiken: "Han är sångarnes afgud, han får rasa så mycket han vill, de hålla af honom ändå. Ja, han har en hemlig kraft öfver dem, så att de blifva som förtrollade däraf — den kraften må nu hafva legat i blicken eller i håret eller i hela det friska ungdomliga, eldiga väsendet med den sven-

ska rättframheten eller i hans oemotståndliga järnvilja."

Jag nämnde de stora, fosterländska köerna, och kanske var det främst och mest just dessa, som i grunden gjorde Arpi så framgångsrik och uppskattad som sånganförare; jag syftar då särskildt på hans uppfattning af karaktären i dessa köer och hans nämnda förmåga att ingjuta denna uppfattning äfven hos sångarne och i själfva utförandet. Det var den ryktbara Arpiska "klämnen" i dessa köer, den medryckande fosterländska schwungen — för öfrigt märkbar i alla de ungdomsfriska sånger, som då förekommo och ofta sjöngos — som gjorde det hela.

Hvad beträffar Arpis utförande af de mera känsliga, så att säga diskretare sångstyckena, som äfven förekommo på programmen på hans tid, kan man möjligen göra en och annan anmärkning mot uppfattning, tempo etc., men vid detta som vid så mycket annat här i världen, spela nog delvis "tycke och smak" in. Raffineradt musikaliska domare kanske han ej alltid kunde tillfredsställa, men, å andra sidan, hvad hade detta egentligen att betyda i fråga om den friska och ungdomliga studentsången!

Arpis styrka som studentsångens anförare — det må än en gång betonas — låg i återgifvandet af de fosterländska köerna, som städse framfördes på ett för såväl sångarne själfva som för åhörarne oförglömligt sätt. Och hvad detta betydde för de förra såsom ett uppfostrande och till den varmaste fosterlandskärlek stämmande inlägg under den akademiska studietiden, därom har jag vid ett annat tillfälle redan uttalat mig.

OTTO ULMGREN.

Litteratur.

"Blad ur Uppsalasångens historia".

UNDER DENNA TITEL HAR EN AF "Allmänna sångens" ledare på senare tid, numera rektor Gotfrid Kallstenius, på Wahlström och Widstrands välkända förlag utgivit en synnerligen vacker och innehållsrik volym till det stundande hundraårsminnet. K:s arbete (omf. ej mindre än 270 sid.; pris 5 kr.) har icke blott blifvit en vederhäftig historik, som liksom i silhuetbilder ger oss det förflutna seklets representativa gestalter, utan äfven på sitt sätt en musikhistorisk studie med ofantligt rikt material i fråga om den berömda uppsaliensiska kvartettsångens teori och praxis.

Förf. är alltför blygsam både i fråga om sitt arbetes värde i antydda hänseenden och med afseende på uppskattande af hans eget arbete som sånganförare. Hans bok blir en guldgruva för dem, som älska att fördjupa sig i det Wennerbergiska århundradet, och ger med en viss kärft humor liksom ett längdsnitt af Uppsalalifvet i dess helhet.

Hvad man saknar är en något fylligare teckning af Hedenblad. Dennes fältherregestalt har i själfva verket varit så dominerande i det senaste kvartseklens sångarfif i Uppsala, att man väntat mera om honom personligen om också hvad K. säger är riktigt. Ej minst betecknande för H. är citatet från Nyblom (sid. 20). Men jag tror, han betydde mera än hvad som direkt framgår af dessa "blad".

Till förf. stannar man dock till sist i oförbehållsam tacksamhet för hans mödor och hans kärlek till uppgiften.

"GAMMAL SÅNGARE."

Pröfva

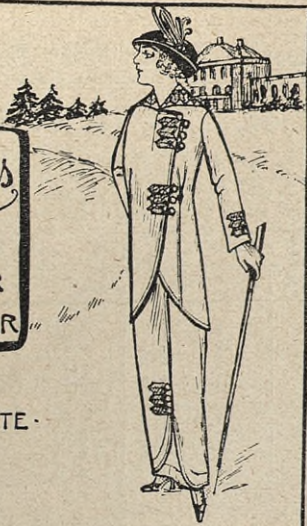
Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Kobb's Hongkong Thé

är den mest omtyckta thédryck.

Till salu i alla finare speceriaffärer.

OMSÖRSFULLASTE ARBETE.
STILFULLA MODELLER.
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET.

OFVANSTÅENDE FABRIKAT

finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

Patent. **Hafregryn** och
Hafremjöl

Försök gärna hvilket annat
hafrepreparat som hälst. Ni
återtager ändå alltid **GYLLEN-**
HAMMARS patenterade **Haf-**
regryn och **Hafremjöl**, på
grund af dessas alla företrä-

tatis och lingon; katrinplommonkräm
med vispad gräde.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord;
bräckkorv med stekt potatis; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Ärtpuré
med jordärtskockor; fiskpudding med
citronsås.

RECEPT:

Kurrysoppa (f. 6 pers.). 1 litet
rotselleri, 1 morot, 1 1/2 lit. efterbul-
jong, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 4 msk.
mjöl (40 gr.), 2-3 äggulor, curry ef-
ter smak, salt, cayenne, 1 del. risgryn
(1 hg.), 1 1/2 lit. vatten, 10 gr. salt.
Beredning: Selleriet och moro-

ten ansas på vanligt sätt, skäras i
fina strimlor och kokas mjuka i bul-
jongen, som därefter silas. Rötterna
läggas i soppskålen. Smör och mjöl
fråsas 2 min., buljongen spådes på
och får koka under rörning 5 min.
Äggulorna slås upp och vispas i
soppa, som därefter afsmakas och
hälles öfver rotskallerna i soppskålen.
Risgrynen sköljas, påsätts i ko-
kande, saltadt vatten och få koka,
tills de äro mjuka eller omkr. 15 min.
De upphållas i durkslag, öfverspolas
med kallt vatten och få stå fram-
me i ugnen några minuter, under det
de röras om med gaffel för att bli
torra och varma. Läggas upp på kar-
rot och serveras till soppan.

Färserad gädda (f. 6 pers.).
6 hg. gädda = 220 gr. skrapadt fisk-
kött, 125 gr. smör, 2 ägg, 2 tsk. salt
(10 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 1/2 msk.
mjöl (15 gr.), 2 1/2-3 del. gräde,
1 tsk. socker (5 gr.).
Till panering och stek-
ning: 1 äggvita, 2 msk. stötta skor-
por, 1 1/2 msk. smör (30 gr.).
Beredning: Gäddan fjällas, skä-
res upp i ryggen och flås, utan att
skinet skadas. Den tages ur, sköl-
jes väl och torkas med en fiskhand-
duk, hvarefter den fläkes och ryg-
gen skäres bort. Fiskköttet skrapas
fint, intet fjäll eller ben får med-
följa, väges, blandas med det kalla
smöret och drives 4-5 ggr. genom
köttkvarn. Massan stötes därefter i
stenmortel med trästöt, tills den är
fin och sammanhängande. I ett fat
vispas äggulorna, mjölet, grädden och
kryddorna; denna blandning inarbet-
as matskedsvi i färsen, som
bör röras omkr. 1 tim., hvarefter den
passeras. Sist nedskäras de till hårdt
skum slagna äggvitorna och färsen
afsmakas noga. Skinet skrapas,
sköljes, skäres i form af en sköld-
padda och utbreddes på en plåt, smord
med det kalla smöret. Fiskfärsen ut-

bredes därpå, strykes jämn med en
sked, doppad i ljumt vatten, och
penslas öfver med äggvitan. Den
gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 20
min., pröfvas med en vispsticka om
den är färdig, flyttas försiktigt med
en fiskspade på ett varmt fat och
garneras med persilja, kräftstjertar
eller frästa champinjoner. Serveras
med kräftsås. Färsen kan äfven läg-
gas omkring fiskbenet (hufvudet och
stjärten få då sitta kvar) och formas
som en gädda, anrättas och serveras
som i föregående är sagdt.

Stekta järpar (f. 6 pers.). 3-
4 järpar, (1 hg. späck, i 3-4 skifvor),
3-4 msk. smör (60-80 gr.), 2 tsk.
salt, 3 del. buljong, 4 del. tjock
gräde.

Beredning: Järparnas kött är
hvit och vackert med en särdeles
starkt utpräglad smak af vildt. Äro
järparna frusna, upptinas de öfver
natten i varmt kök, plockas, rensas
och få ligga i ljum mjölk några tim.
Upptagas, få rinna af, torkas väl, upp-
sättas och beläggas med tunna späck-
skifvor. Brynas i smöret tillika med
kräset, saltas och spådas, först med
den kokande buljongen, därefter med
grädden, och få saktasteka med tätt
lock, tills de äro möra eller 1-1 1/4
tim., hvarunder de ösas flitigt. Äro
järparna unga och ofrusna, böra de
ej ligga i mjölk och beläggas ej med
späck. De stekas i rikligt med smör,
som förut är sagdt. Om så önskas
kunna de spådas med enbart buljong
eller gräde. De klyfvas längs efter
men endast brösten serveras. Garne-
ras med brynt potatis, kokta äppel-
halvor, fyllda med vinbärgelä och
salad eller persilja. Serveras med
afredd sås, tillsatt med gräde och
kallt smör samt, om så önskas, med
1 msk. vinbärgelä.

Fin citronkräm (f. 6-8 pers.).
6 ägg, 160 gr. socker, skalet af 1 ci-
tron, saften af 2 citroner, 7 blad ge-
lantin.

Beredning: Äggulor och socker
röras 20 min. och blandas med det
finfina citronskalet samt citronsaften.
Gelatinet får afsvalna och ned-
röres småningom i äggmassan jämte
äggviteskummet. Massan hålles i
kompottskål och får stå på is 3-4
tim. för att stelna. Serveras med
mandelspån.

Kokt rimsaltad färbringa
(f. 6 pers.). 1 1/2 kg. färbringa, 4 msk.
salt (60 gr.), 2 tsk. socker (10 gr.),
2 gr. salpeter.

Beredning: Refbenen knäckas
och bringan ingnides med en bland-
ning af saltet, salpetern och sockret.
Den lägges i ett djupt fat och får
stå 3-4 dagar, under det den ofta
vändes i den lake som bildas. Kött-
et tvättas därefter väl med en duk,
doppad i kallt vatten, sättes på i
kallt vatten, får hastigt koka upp,
skummas väl och får koka 15 min.
i 100 grader C., hvarefter spadet af-
kyles till 82-83 gr. C. och köttet får
ligga däri utan att koka, tills det är
mört eller 1 1/2-2 tim. Serveras med
brynta kålrötter. Spadet kan använ-
das till någon afredd soppa eller puré.

Brynta kålrötter (f. 6 pers.).
2 stora kålrötter, 1 1/2 lit. vatten, 2
tsk. salt (10 gr.) till förvällning, 4
msk. smör (80 gr.), 2 msk. socker (30
gr.), 1 tsk. salt (5 gr.), 4 del. ko-
kande efterbuljong, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Beredning: Kålrötterna skalas,
skäras i tämligen stora tärningar el-
ler aflånga fyrkanter, hvilka förvällas
3-4 min., med öppet lock. De upp-
hållas i durkslag och få rinna af på
en duk. Smöret brynes i en järn-
kastrull, rötterna iläggas, beströs
med socker och salt och brynas, under det
de ofta röras om, tills de få vacker
färg. Då tillsättes buljongen och röt-
terna få saktasteka, tills de äro
fullkomligt mjuka eller omkr. 1 1/2 tim.
De afsmakas med litet peppar, om
så önskas, och serveras till saltkött.

Citronsås till fisk (f. 6
pers.). 1/2 hg. smör, 3 äggulor, 3 del.
tjock gräde, 2 gr. salt, 2 gr. sock-
er, skal och saft af 1/2 liten citron,
2 msk. förvällad, finhackad persilja.

Beredning: Smöret skäras, de
uppvispade äggulorna, grädden och
kryddorna tillsätts och säsen får
sjuda, tills den är tjock och pösig,
då den afsmakas med citronskalet och
saft samt mera kryddor, om så for-
dras. Sist tillsättes persiljan och sä-
sen hålles varm i vattenbad.

SVAR

Å den senast införda serien frågor följa
här nedan svar, och har redaktionen
ansett, att det värdigaste priset 10 kr. denna
gång bör tilldelas sign. *Observatrice*, hva-
dan innehållaren af denna signatur beha-
gade anmäla sig å vår byrå för beloppets
utbekommande.

Nr 201. Skulle Majken vilja till-
bringa sina lediga 14 dagar i enkel
familj å liten herrgård i Småland,
nära kusten, så hjärtligt välkommen.
Ren stärkande luft, fritt vivre. Räcka
krafterna till för lite lätt arbete,
så är det bra, men ej nödvändigt.
Skrif och uppgif namn och adress
till Iduns redaktion, då mitt namn och
adress skola tillställas eder.

Fru Anna T.
— Tänk ej att arbeta på Er korta
ledighet, skrif i stället till Marga-
reta pensionat och husmoderskola å
Värmland, adr. Filipstad. Där får Ni
god mat, god luft, älskvärdt bemö-

Iduns ärade

kvartalsprenumeranter

erinras härmed om vikten af att utan dröjs-
mål förnya prenumerationen för årets sista
kvartal, för att därigenom undvika afbrott i
tidningens regelbundna expedition. Sam-
tidigt tillåta vi oss påpeka att det är så
mycket nödvändigare att prenumerationen
nu verksättes, som alla våra prenumeran-
ter gratis erhålla

Iduns julnummer 1913,

hvars förträffliga litterära innehåll och
konstnärliga utstyrelse ensamt äro värda pre-
numerationspriset.

Hushålls- utgifterna

kunna nedbringas

med **Gasens** tillhjälp.

Se gasverkets broschyr nr 28, som er-
hålls gratis å gasverkets utställning.
Gasspisar visas och demonstreras å

Gasverkets Utställning,

Stilmstel. 60 32. Kungsgatan 54. Rikstel. 28 93.

Stadion, Nobless

fin Smörkex.

AKTIEBOLAGET ÖREBRO KEXFABRIK.
Kungl. Hofleverantör.

Världsberömda.

SINGER C:o

SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialer
på alla större platser.

A.C. SVENSSONS
KÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG

Äkta Göteborgs-
Knäckebröd.

Hygienkontrollant:
Dir. G. Hjort
af Ornäs.
Tel.: 11 & 929.

Transportabel. På ställflaskor.

KOK- & LYS-GAS.

För landet och småstäder. Agenter
antagas. Begär prospekt.
A.-B. Fahnehjelm & C:o, Stockholm.

ARI-MAN

Icke allenast genom sin
öfverlägsna kvalitet, utan
äfven genom sin relativa
prisbillighet, skiljer sig **Chi-
nalack** från alla andra emalj-
färger. — För dåliga efterap-
ningar varnas. Ansenkfr
enl. nya gästlagan.
Erhålles hos alla färghand-
lare. Profkarta gratis. Fab-
rikanter: **Dorch, Bäcksin
& C:o A.-B.**, Göteborg och
Stockholm.

Den ömtåligaste mage för
drager med lätthet och tillgodogör sig
Vasens svenska Järnpreparat "Ferrol".
Därför verksamast vid blodbrist
och allmän svaghet. På alla apotek
till 2 kr. fl.

Vänd!

Nr 33.

är bästa kraftnäring för
svaga, klena barn i alla åldrar.
Förordas af läkare.
Köpes i apotek, speceri-
& drogaffärer.

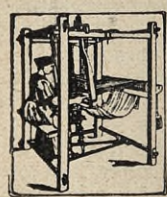
En sparsam
HUSMODER

använder alltid **Bäcksins**
Amerikanska Jästpulver

Tillverkas af
OSCAR BÄCKSIN, GÖTEBORG.
Den vackraste hyn

har den som dagligen använder
Abecatvål.
Tillv. Fabriken Carl, Malmö O.
Rikst. 4 45.

Schweizer's

Siden

tullfritt till bostaden!

Begär prof på våra nyheter i svart, vitt och kulört:
Crepon, Faconnés, Chinés, Ottoman, Messaline, Mousseline 120 cm. bredt från 95 öre metern, **Sammet**
till klädningar och blusar. **Plysch** till jaketter och kåpor.
Såväl som **blusar och rober** med äkta **Schweizer-**
broderier i batist, ylle och siden.

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt
till privatpersoner portofritt och redan förtulladt
till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Nr 203. Ni får höra Eder för i större handarbetsaffärer, bäst i den stad ni är boende.

Observatrice.
Nr 204. Det finnes en hel massa hvilohem för nervösa personer där god vård kan erhållas. Skrif till några af dem och förhör er om villkoren för att bli emottagen där. Här några adr.: Kneippbaden, villa Strömsborg, hvars värdinna är van vid sjukvård; Stjernfors pensionat, Kopparberg; Furlids pensionat, Tranås; Gräninge hvilohem, Molkom; Lisakulla hvilohem, Sätilla; Stocksunds hvilohem, Stocksund; Saltsjöbadens sanatorium. Det finnes dock många fler hvilohem i Sverige än dessa. Bäst vore ju att i samråd med en nervläkare i Stockholm välja något lämpligt för patienten i fråga. Sissie Maxwell.

Nr 205. Ettöringar är alla tider inte varit värda mer än ett öre, så ni skall inte tro att de blifva någon guldgruva för er. Men skulle ni inte gå till en bank och fråga därom? Bankherrarna och -damerna ha ju ett trist arbete och en sådan fråga skulle utan tvifvel bereda dem en glad omväxling. Mig har den beredt ett odeladt nöje. Sissie Maxwell.

Nr 206. Välj en glad, ljus tapet, men i varm färgton, till ex. i gult. Hvit möbel med något slags hemväfadt möbiltyg (om möbelen väljes i därför passande stil, eljes randigt med blomranka i ränderna), hvita gardiner med hälsömmar, vackra växter. Observatrice.

Nr 207. Både hägg och slånbar äro giftiga enligt hvad jag har hört. Det finnes ju så otaligt många andra slag af bär att koka saft af så inte behöfver ni använda er af dem. Sissie Maxwell.

Häggbär kunna verka giftigt, ty de innehålla en liten del blåsyra. Har aldrig hört att de användas till saft. Slånbusken blir ända till 2 1/2 m. hög och liknar hagtorn. Blommorna äro hvita och sitta på ensamma blomskäft. Bladen bredt lansettlika. Bären, som börja mogna på eftersommaren, äro runda, blå med stenkärnor och liksom öfverdragna med blåskimrande dagg. Till storlek äro de som små körsbär och till smaken mycket kärftva. (Bären hos hagtorn äro röda.)

Häggbär kunna verka giftigt, ty de innehålla en liten del blåsyra. Har aldrig hört att de användas till saft. Slånbusken blir ända till 2 1/2 m. hög och liknar hagtorn. Blommorna äro hvita och sitta på ensamma blomskäft. Bladen bredt lansettlika. Bären, som börja mogna på eftersommaren, äro runda, blå med stenkärnor och liksom öfverdragna med blåskimrande dagg. Till storlek äro de som små körsbär och till smaken mycket kärftva. (Bären hos hagtorn äro röda.)

JULSTÄMNING.

Ämnar Ni samla abonnenter i år? Börja då i tid!

Profverna äro nu utkomna och sändas gratis till alla, som insända nedanstående kupong.

Upplagan blir i år nära dubbelt så stor som alla andra svenska jultidningars tillsammans. Med anledning där af också en utstyrelse och ett innehåll som t. o. m. öfverglänsar förra årets.

Jultämning köpes numera i så godt som hvarje hem. Det behöfs sålunda ingen vana vid agentur för att samla abonnenter. Blott på kvällen och lediga stunder kan hvem som helst med lätthet förtjäna 100 kronor extra till jul.

Tag en sax! Klipp ur nedanstående kupong och ifyll den med namn och fullständig adress samt lägg den i ett frankerat kuvert som adresseras till

Åhlén & Åkerlunds Förlag, Jultidningsafdelningen, Göteborg.

Agenter i Stockholm kunna afhämta gratisprover af afdelningskontoret Drottninggatan 64.

Gratisrekvisition.

Undertecknad anhåller om agentvillkor och gratisprof af Edra jultidningar.

Namn .....
Bostad .....
Postadress .....

Ylle-Underkläder för Herrar.

Be-nämning	Kvalité	TRÖJOR.				SKJORTOR.				KALSONGER.			
		Pris				Pris				Pris			
		pr styck		pr dussin		pr styck		pr dussin		pr styck		pr dussin	
FP	Naturmeleradt, väfvt kamgarn med en fin bomullstråd på baksidan. Sommarkvalité. System Disqué.	4	3.25	37.—	4	4.20	48.—	4	3.70	42.—			
		5	3.40	39.—	5	4.50	52.—	5	3.95	45.—			
		6	3.70	42.—	6	4.90	56.—	6	4.30	49.—			
F	Finaste väfvt hetylle, naturmeleradt kamgarn, lätt, stark. System Jäger.	4	4.10	47.—	4	5.25	60.—	4	4.65	53.—			
		5	4.40	50.—	5	5.70	65.—	5	4.90	56.—			
		6	4.65	53.—	6	6.20	71.—	6	5.25	60.—			
GP	Rosafärgad, väfvt, lätt, mycket treflig. Blandning af Kamgarn och Abassi.	4	4.10	47.—	4	5.25	60.—	4	4.65	53.—			
		5	4.40	50.—	5	5.70	65.—	5	4.90	56.—			
		6	4.65	53.—	6	6.20	71.—	6	5.25	60.—			
SP	Väfd, mjuk, medeltjock. Ylle med 20% Maco.	4	4.—	46.—	4	5.30	60.—	4	4.60	52.—			
		5	4.30	49.—	5	5.70	65.—	5	4.80	55.—			
		6	4.65	53.—	6	6.—	69.—	6	5.—	58.—			
FF	Som F, men tjockare. Vår allra högsta kvalité. Dyr, men utmärkt.	4	5.40	61.—	4	7.20	83.—	4	5.80	67.—			
		5	5.90	67.—	5	7.60	87.—	5	6.35	72.—			
		6	6.40	73.—	6	8.30	95.—	6	6.85	77.—			
B	Tjock, mjuk, naturmeleradt, mycket varm och behaglig. Patentsäckad.	4	5.35	60.—	4	7.20	83.—	4	5.35	60.—			
		5	5.85	66.—	5	7.60	87.—	5	5.85	66.—			
		6	6.40	72.—	6	8.30	95.—	6	6.40	72.—			

Hvarje annat mått, färg eller modell göres på beställning, om så erfordras på några timmar. Observera regler för måtttagning **priskurantens omslag, sidan 2!**

NYA TRIKÅFABRIKEN, VALDEMARS NIELSEN, Etablerad 1891, BRYGGAREGATAN 4, STOCKHOLM.

Begär alltid Vantar & Strumpor Lejon MÄRKET! BÄSTA KVALITET!

tande samt billigt pris, om ni berättar edra bekymmer. God vän. Ett hvilohem för bildade kvinnor är det vid Harfva, Väsby station, föreståndarinnan fröken Ebba Fleetwood, sekreterare fröken Hanna v. Hedenberg. Dessutom finns ett »Hem för mindre bemädlade kvinnor» vid Håkanstorp i Vingåkers socken, hvars föreståndarinnan är fröken Helena Forsmark. Afven ett »sommahem» för unga obemädlade kvinnor, syster Sigrid Borgström i Lund lämnar upplysningar. I något af denna årgångs nummer af Idun, på våren eller försommaren, finns en uppsats om hemmet på Harfva. Observatrice.

Kombinerad Bosättnings- och Lifförsäkring är det mest praktiska sätt att medels årliga inbetalningar erhålla ett eget hem till samma pris som vid kontant likvid. Prospekt och närmare upplysningar erhållas gratis och portofritt, om denna annons återropas. A.-B. Nordiska Kompaniet, Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

Florodol-Tvål i dagligt bruk förlämnar samsmetsmjuk smidig och vacker hy, gör hals och händer vita och mjuka. Dess milda cremeliknande löd-der utgör en verklig balsam för huden. Pris 60 öre.

Slån bären böra helst vara frusna; då de skola användas, men duga äfven utan detta, blott de äro fullt mogna. En stenkruka fylls med bär och därpå hålles kokande vatten, så att det står öfver bären. Krukan täckes och får stå i dygn, då saften frånslås, ånyo uppkokas och slås öfver bären. Efter ännu 1 dygn upprepas detsamma, hvarefter saften nästa dygn uppkokas och hålles varm på torra, heta buteljer, som korkas och hartsas. Håller sig hela året. Saften har en mycket frisk smak, men fordrar vid användandet mycket socker. E. C.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA: Edel Arne. Kan ej användas. A. G.—m. Ingenting för våra spalter. Oscar B.—m. Nog kunde ni skämta något kvickare, då ni skall imitera pekoraltulen. Eller var det kanske icke imitation?

G. S. H. Vi ha så sällan plats för öfversättningar. Inez S.—g. Duger inte alls. L. Hall. Antages för de smala spalterna.

Erik A.—l. »Blåögas» vackra blickar kunna icke beveka oss. »Sagas». Om ni skall skriva sagor så sök efter friskare och fantasiful-lare motiv. »Drottning sorg» är så hjärtnupen och tråkig, att man gå-

par innan man hunnit halfvägs i manuskriptet. Lösnummerprenumerant. Det »litterära värdet» hos edra dikter är oss omöjligt att upptäcka. G. M. Hvad heta skisserna? Ej annat än hvad vi kunna erinra oss ha vi returnerat manuskript under den adressen.

C. H.—s. Förmådde ej armbåga sig fram i trängseln. Pax. Afböjes. »Joller». Ja, så ungefär.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA: Prenumerant sedan år 1892: Insänd 80 öre i postanvisning så erhålles det sagnade julnumret. »E. S.», kr. 2:50 per gång. Likvid i postanvisning.

Axa yrkesserie. N:o 1.

Muraren murar med grästen och tegel Grundmur och väggar, altaner och språng. Sträfsamt och kräfvande är det i regel. Helst om magen är sugen och sväng. Nu dock mer foglig den mödan sig ställer. Som vid det pröfvande yrket sig knöt. Kroppsstyrkan ökas och lifstulsten sväller. Tack vare Axa hafregrynsgröt.

Köp Axa hafregryn i original-paketer. Då har Ni garanti för att få god färsk vara. Ett 1/2-kg. paket å 55 öre räcker till cirka 30 portioner Axa-gröt.

Läs detta:

Då på sista tiden flera personer börjat annonsera om, att de bota Engelska sjukan, anhåller jag att icke blifva förväxlad med dessa. En annonsör uppgifver sig till och med äga 35 års praktik churu själf endast 32 år gammal. Vill Ni erhålla snabb och säker hjälp mot Engelska sjukan och Barnförslamning, så tillskrif mig, ty jag har behandlat denna sjukdom i 40 år och har således en erfarenhet, som ingen annan. De recept jag använder äro för utvärtets bruk och fullkomligt oskadliga samt härleda sig från munktiden och haiva bringat hjälp åt mångtusende. Engelska sjukan utbryter vid alla åldrar och äro symptomerna i hufvudsak följande: **Blodbrist, slappa armar och ben, kalla händer och fötter, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, slem stockar sig i hufvudet, mage, leder, som medför en ryslig klåda, utslag, lederna blifva styva, stockar sig slemmet på strupen kallas det struma.** Sneda lemmar kunna bli återställda. Sök i tid åtminstone för barnen, de lida oförskyldt. Bref besvaras blott mot dubbelt porto. Begär intyg. HANNA BENGTTSSON, Munkg. 2, Malmö, vid Pildamsvägen. Tel. 58 68.

F. PAULI'S PUTSMEDEL

VÄTBYX

GIVER HASTIGT EN VARAKTIG OCH VACKER GLANS ÅT ALLA METALLER.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

DUGLIG HUSFÖRESTANDARINNA med fullkomlig vana vid skötandet af större landthushåll där husmoder saknas, får förmånlig plats i nästa nov. om betyg, foto, uppgift om ålder och löneanspråk samt rekom. — hvilka handlingar returneras — snarast inlämnas. Ingen som ej vet sig vara fullt kompetent göra sig besvär. Svar märkt »Duglig husföreständarinna», Östg. Corresp. kontor, Linköping.

EN ORDENTLIG, i matlagning, bakning och syltning fullt kunnig flicka får plats 24 inst. okt. Lön efter kompetens. Svar med betyg och foto till Ingeniör fru Rudin, Svartvik p Sunds-vall.

UNG FLICKA får plats å herrgård att ha tillsyn till två flickor, 7 och 2 år samt för öfrigt vara husmodern behjälplig. Svar med lönepret. och foto till »Upplandstörer», Iduns exp. f. v. b.

BARNKÄR FLICKA af god familj, frisk och stark, som är villig deltaga i alla inomhus förefallande göromål, erhåller plats genast. Lön efter kompetens. Svar med foto samt rek. till »Pålitlig», Lindesberg p. r.

FÖR FRISK; karaktärsfast, allvarligt sinnad men glädjig flicka, 20—25 års-ålder, af god familj, finnes plats som barnfröken och husmoders verkliga hjälp i stilla familj om 3:ne barn 4½—10 år. Sökande skall vara hemma i husliga sysslor och sömnad samt van att handleda barn. Jungfru finnes. Svar med foto, betyg och löneanspråk sändes Fru Elin Lidbeck, Halmstad.

BARNFRÖKEN, enkel och anspråkslös samt helst något undervisningsvan erhåller plats den 1:sta november å egendom i Västergötland. Sökande bör vara van att sköta minderåriga barn samt något kunnig i sömnad. Svar med betyg löneanspråk och om möjligt fotografi torde sändas till Box 17, Wara.

ANSPRÅKSLOS, praktisk, bättre flicka, kunnig i sömnad och handarbet samt villig att hjälpa till med hvarjehand, erhåller plats att gå frun till handa i familj med två barn. — Tvänne jungfrur finnes. — Svar med foto, lönepret. och referenser till »Box 69», Borås.

BARNFRÖKEN, pålitlig, frisk och pliktrogen, samt med ansvarskänsla och sinne för ordning, önskas för fyra barn 10—1 år. Något kunnig i sömnad. Svar med betyg, foto och löneanspråk sändas till Fru Signe Olén, Arvika.

KONTORSPLATS för kvinnlig korrespondent i tyska och engelska samt kontorsarbete ledig att genast tillträdas. Begynnelselön 100 kr. Svar till »Aktiebolag», Borås p. r.

HUSFÖRESTANDARINNA. Hos tjänsteman i vacker trakt på landet med tre barn (10, 8, 6 år) finnes plats den 1:sta november för sympatisk, bildad dam, som med moderlig omsorg kan övertaga värden af barnen, med sparsamhet och intresse sköta huset (jungfru finnes) och vara en treflig och angenäm värdinna, helst musikalisk och ej under 25 år. Svar med foto märkt »Höstsol» till Svenska Telegrafbyrå, Malmö.

EN UNG, bildad flicka med vana och fallenhet för affärslivet får god framtidsplats i finare affär. Svar till »Villig och energisk» Allm. Tidn. Kont. Sthlm.

LÄRARINNA att undervisa tre barn, 9, 12, 14 år, i vanliga skolämnen och musik erhåller genast plats. Refl. önskad betygsskrifter och uppgift å önskad honorar till Chr. Ehrenborg, Nösedal pr Hesselholm.

I HÖGRE tjänstemannafamilj i villasamhälle närheten af Sthlm att tillträda 24 okt.—1:sta nov., fem personers hushåll med jungfru, får duglig hushållsfröken med goda betyg plats. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsgat. 34, Sthlm.

TILL DEN 1:sta okt. sökes af läkarfam, i Norrland en bättre, anspråkslös flicka van vid sömnad och villig att deltaga i förekommande göromål samt tillse barn. Svar med rek. och foto samt lönepret. till »Läkarfamilj», Bergsjö.

OBS! En allvarlig, anspråkslös medelålders, bättre flicka, kunnig i enkel matlagning och husliga göromål (gärna musikalisk) villig att, utan jungfru, med intresse sköta ett litet hem, önskas af ett äldre par till hösten. Rek. fordras. Svar till »Familjemedlem», Alingsås p. r.

BARNFRÖKEN. En snäll, villig och barnkär flicka med glädje och jämnt humör erhåller plats den 15 okt. i Borås för att under husmoders över-ansvar sköta 2 barn i ålder 5 och 3 år samt i öfrigt vara behjälplig vid hemmets skötsel. (Jungfru finnes.) Elementarskolebildad flicka har föredräde. Lön efter kompetens. Svar jämte uppgift om ref., helst åtföljdt af foto, torde sändas till »G. B. E.» Iduns exp., Stockholm.

BÄTTRÉ FLICKA, som är frisk, gladlytt och barnkär, erhåller plats i disponentsfamilj på landet för att tillse en 2½ års gosse samt hjälpa till med lättare sysslor inom hemmet. Svar med foto, och ref. till »Olles» och Mamma sällskap», Iduns exp. f. v. b.

SOM SÄLLSKAP och hjälp åt äldre fru finnes plats för en anspråkslös bättre flicka med glädje lymne, och som är villig deltaga i alla inom ett hem förekommande sysslor. Två jungfrur finnes. Svar jämte foto, åldersuppgift, ref., betygsskrifter samt löneanspråk tillsändes Kristina Aglund, Ljusdal.

UNDERSVINGSVAN lärarinna, helst med högre kompetens, önskas för tvänne 13-åriga flickor, att undervisa i vanliga skolämnen, språk och musik. Svar snarast med betyg, löneanspråk och foto till kyrkoherde W. Wallin, Karungi (Norrbottnens län).

KÖKERSKA eller bättre flicka, som vill åtaga sig en kökerskas sysslor, väl hemmastadd uti matlagning, bakning, erhåller plats på herrgård den 24 okt. Svar till »Södermanland», Iduns exp. f. v. b.

HUSHÄLLERSKA, väl rekom., skicklig i finare som enklare matlagning, bakning och inläggningar får god plats i okt. på egendom i Norge under svensk matmoder. Vintern i Kristiania. Rekom. och helst foto torde insändas till fru Lövenskiöld, f. Bergenstråhle, Overud, Kongsvinger, Norge.

TILL VÄRDINNA önskas en bättre, stor och ståtlig flicka, lön 500 kr. Svar, helst med foto, till »Hemtreffand 29», Göteborg p. r.

PÅLITLIG och ordentlig flicka, kunnig i sömnad önskas att sköta ett landtligt hem för 3 ungdomar under husmoderns dagliga frånvaro. Svar till »Fru H.» Malmö p. r.

VIKARIE för länsjuksköterska i Falkenbergs provinsialläkaredistrikt önskas under ett år helst från 1:sta okt. Lön 600 kr. Svar med merit- och friskbetyg till J. M. Rhodin, provinsialläkare.

ENKEL, barnkär, ordentlig flicka, helst något kunnig i sömnad samt villig deltaga i alla inom ett bättre hem förekommande göromål (ej köket) får god plats i l. eller 15 okt. Svar med foto till »P. O.» Alingsås.

JUNGFRU, snäll och villig, något kunnig i matlagning och inomhus förefallande göromål får god plats i l. eller 15 okt. Svar med rek. och foto till »R. M.» Alingsås.

SOM SÄLLSKAP och hjälp önskas fr. 1:sta okt. en snäll, treflig 16—18 års flicka, som är villig att deltaga i alla förekommande sysslor i tvänne personers hushåll. Svar till »Familjemedlem», Allm. Tidn.-kont., Gefle.

HUSHÄLLSFRÖKEN eller kökerska fullt kunnig i matlagning, bak, slakt, syltning och konservering, van att hafva ansvar, önskas i hem på landet (Norra Värmland) till 1 nov. Svar till »Hem», under adr. S. Gumelii Annonbyrå, Sthlm, f. v. b.

PLATS HOS FAMILJ af 3 personer finnes den 24 okt. för medelålders ordentligt friskt fruntimmer fullt kunnig i matlagning och ett hems skötande. Biträde vid gröfre göromål erhålles. Arslön 200 kronor. Svar med foto och rekom. sändes till »K. L.» Borås p. r.

EN ENKEL OCH ANSPRÅKSLOS flicka som är villig deltaga i ett hems göromål önskas i familj i villasamhälle nära Sthlm. Vänlighet för barn fordras. Svar med anspråk till »L.» Iduns exp.

ALLVARLIG, ordentlig fl. något kunnig i matl., bakt., barnhusa, pålitlig, ordentlig, helst sykkning erh. pl. 24 okt. Lön 15.—, 12.—. Fri resa. Svar, betyg, ref., foto till »E. H.» Jönköping p. r.

SNÄLL, BARNKÄR FLICKA önskas nu genast som genomgått 8 kl. läroverk. Något kunnig i sömnad af barnkläder. Villig sköta 5 barn med hjälp af en flicka. Läs med två barn i ålder 9—11 år. Svar med lönepretentioner till »Hotel i Norrland», Iduns Exp.

UNG, BÄTTRÉ FLICKA med godt humör, kunnig i matlagning får plats i 1 nov. i bättre familj (2 pers.) att tillsammans med dotter i huset, utan jungfru, sköta hushållet. Svar med foto och löneanspråk till »Familjemedlem» Storvik.

Ensamjungfru på landet.

För en villig och snäll ensamjungfru, kunnig i enklare matlagning, finnes plats ledig den 24 inst. okt. Lön 240 kr. Svar med betyg, åldersuppgift samt foto under adr. »Ensamjungfru», Delary kontor, Almhult.

Plats som Tvättföreständarinna

vid Sabbatsbergs sjukhus blifver ledig frun den 1 jan. 1914. Löneförmaner: 500 kr. med 5 ålders tillägg å 100 kr. efter 3, 6, 9, 12 och 15 år jämte bostad, värme och kost. Sökande, som måste vara fullt förtrogen med skötandet af en större maskintvätt, torde inlämna till styrelsen ställd och af vederbörande betyg åtföljd ansökan före den 1 okt. 1913.

PLATSSÖKANDE

MÖNSTERRITERSKA önskar plats i broderiaffär. Är även kunn. i konstslöjd och handarb. Svar till »Sept.» Okt.» Iduns exp. f. v. b.

KVINNLIG SJUKGYMNAST önskar anställning å institut eller i familj. Har med goda betyg genomgått institut i Stockholm. Även kunnig i manicure och ansiktsbehandling. Svar till »24 år», Iduns exp. f. v. b.

PRIVATVARD önskas af sjuksköterska. Goda ref. finnes. Svar till »Syster», Landskrona p. r.

EN FLICKA, som tagit realskoleexamen önskar plats att läsa med barn. Svar till »H. B.» Ludvigsborg.

BILDAD FLICKA med någon vana vid hushåll önskar från den 1 okt. komma i familj, att mot fritt vivre under husmoderns ledn. deltaga i och lära allt som hör till ett hems skötande. Svar till »21 år», Edebo p. r.

BÄTTRÉ HUSLIG FLICKA, 21 år, önskar mot fritt vivre plats i vänligt hem där tillfälle gifves att lära matlagning. Kunnig i sömnad och handarbete. Tacksam för svar till »Familjemedlem R.» Lysekil p. r.

HUSHÄLLSVAN, bättre, anspråkslös flicka önskar plats som husföreständarinna hos ensam, bättre herre, eller som hushållsfröken i mindre fam. (helst troende) finare betyg. Svar till »A. 13.» Iduns exp. f. v. b.

19 ÅRS FLICKA af god familj önskar plats som hjälp och sällskap; är kunnig i alla husliga göromål, klädsömnad, handarbete samt något väfning. Goda rek. finnes. Tacksam för svar till »Familjemedlem», Edsberg, Vretstorp.

UNG FLICKA önskar plats i bättre familj som hjälp och sällskap, där jungfru finnes. Någon lön önskas. Svar till »Skånska», Hasslarp p. r.

UNG FLICKA önskar plats i trefligt hem, helst i större samhälle, att under husmoderns ledning deltaga i förekommande göromål. Genomgått kurs i handarbete, väfnad, linnösom. Medlem af familjen. Lön önskas. Tacksam för svar till »1 nov.», Hälsingborg p. r.

MOT FRITT VIVRE önskar bildad flicka plats som sällskap. Svar till »Sällskap», Mölle p. r.

PRÄSTDOTTER från Värmland önskar plats att förestå ett litet hem. Svar till »Huslig», Iduns exp.

FINNS det någon mindre familj som skulle vilja hafva en 14 års flicka att se efter ett litet barn. Svar till »K. E.» Sturegatan 14, i tr., Sthlm.

PLATS sökes som guvernant, barnkär, flerårig undervisningsvana, vackra betyg, eller som lektrix och sällskap. Ej musik. Gärna utrikes. Svar till »Y. 21.» Norrköping.

PLATS önskas, som husmoderns verkliga hjälp och sällskap, kunnig i lättare sömnad och handarbete. Svar till »Småländska 1 okt.», Malmö p. r.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk med goda betyg söker plats i godt hem på landet. Svar »Pliktrogen», Sv. Telegrambyråns Annonafd., Sthlm, f. v. b.

UNG, bildad flicka, behärskande engelska och tyska samt något undervisningsvan önskar plats som sällskap eller guvernant i fin familj. Har äfven genomgått hushållskurs vid Fackskolan i Uppsala. Förstklassiga ref. Vid lön fastes mindre afseende. Stockholm föredrages. Svar till »Inga-Lis 1913», Postkont., Viktoriag., Göteborg p. r.

UNG, bildad flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk, hushållsskola och kindergartensseminarium önskar plats i fint hem på landet för att läsa med och sköta mindre barn eller vara som sällskap och hjälp. Svar till »Sigr.» Postk. Torstensong., Sthlm.

ENKEL, duglig flicka önskar plats i bättre familj, där jungfru finnes, att under husmoderns ledning deltaga i husliga göromål. Lön önskas. Svar till »Helst landtegendom», Kvidinge p. r.

UNG FLICKA söker plats som sällskap och hjälp åt ensam dam eller i familj att vårda sjukling. Genomgått sjukvårdskurs och kun. i matlagning. Svar till »Skånska», Iduns exp. f. v. b.

17 ÅRS BARNKÄR flicka söker plats som hjälp i familj, där jungfru finnes. Har genomgått 8-klassigt läroverk samt särskild hushållskurs. Svar emot- ses af »Familjemedlem», Kalmars p. r.

UNG FLICKA, som genomgått slöjds- sem., kunnig i handarbeten, klädsömnad och enklare väfnad samt villig biträda med skrifvögöromål önskar i okt. plats i hem för att vara husm. till verklig nytta. Svar med löneuppgift emotes tacksamt till den 20 sept. af »21—1913», Örbyhus p. r.

18-ÅRIG FLICKA med normalskolekompetens önskar plats att undervisa i vanliga skolämnen och språk. Små lönepret. Svar till »M. A.» Åkerström, Bohuslän.

BÄTTRÉ ung dam önskar plats som sällskap och hjälp i aktad familj. Villig medfölja på resa utomlands. Inga lönepret. Anses som familjemedlem. Svar till »Sällskap 1913», Iduns exp. f. v. b.

UNG FRU önskar plats som kassörskan i fin affär. Innehaft platser. Svar till »24 år 1913», Iduns exp. f. v. b.

25-ÅRIG musik. flicka önskar plats som hjälp och sällskap helst å herrgård i mellersta Sverige. Mångårig praktik i Tyskland och Sverige. Van vid sömnad samt att handhafva barn. Fina rek. Svar till »Huslig», Iduns exp. Sthlm.

UNG FLICKA från landet önskar plats i god familj att vara fruns hjälp och sällskap där tillfälle gifves att få lära matlagning och för öfrigt hjälpa till med förefallande göromål. Är kunnig i sömnad. Svar till »Maria 1888», Iduns exp. f. v. b.

HUSFÖRESTANDARINNEPLATS önskas af en medelålders dam af god familj, helst i präst-, ämbets- eller tjänstemannahem. Fullt hemmastadd i matlagning och ett hems skötande. Praktisk och duglig. Svar till »Akt-ningsvärd 45», Iduns exp. f. v. b.

MOT FRITT VIVRE önskar ung landbrukardotter plats i familj. Van vid strykning, bakning och husliga göromål. Svar till »Familjemedlem», Sköfde p. r.

EXAM. sjuksköterska, arbetsam, punktlig och med mängårig praktik söker plats. Svar till »Snarast möjligt», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD musikalisk flicka, önskar plats i god familj som guvernant eller som sällskap och hjälp. Kunnig i språk, sömnad, matl. Svar till »Elin», Nord. Annonbyrån, Göteborg.

21-ÅRING, som genomgått åttaklas-sigt läroverk och 1-årig sjukvårdskurs å lasarett, önskar sköta sjuk herre eller dam. Svar till »Elisabeta», Örebro p. r.

I ENKEL, treflig familj önskar lärarinna plats under ferierna (15 nov.—15 febr.), att läsa med mindre barn och för öfrigt vara till hjälp och sällskap. Svar till »Hemlös», Laxarby p. r.

MUSIKALISK FLICKA, 20 år, enkel och anspråkslös, önskar plats i god familj att vara husmodern behjälplig med alla inom hemmet förekommande göromål. Svar till »Snäll och villig», Sollefteå p. r.

UNG FLICKA önskar plats i familj där jungfru finnes. Är kunnig i konstväfnad, handarbete för öfrigt, samt enklare matlagning. Svar till »M. J. H. familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

UNG, ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar plats i god familj, helst där barn finnes. Något kunnig i linnösömnad och väfnad. Villig att undervisa i musik. Svar till »Oktober 1913», Fjögesta p. r.

19-årig flicka

af god familj med undervisningsv. önskar plats som guvernant eller hjälp och sällskap (event. äldre dam). Fler-årig vistelse i Tyskland. Kunnig i handarb. Realskoleexamen. Betyg och ref. Svar till »1 okt.», Säfte p. r.

INACKORDERING. I naturskön skogs-trakt i Halland nära järnvägsstation mottagas tvänne bildade flickor, som önska lära hushåll. Pianolektioner kunna erhållas. Pris 65 kr. i mån. Svar till »Läkarefamilj», Iduns exp.

I STOR, treflig prästgård, på landet i norra Småland erh. 2 unga flickor god inackordering. Undervisning i hush. o. väfning lämnas. Rikstel. Pris 60 kr. pr mån. Svar »Prästgård», Årnström, Aneby.

INACKORDERING SÖKES af glad och frisk Stockholmska i bildad herr-gårds- eller bruksfamilj. Svar till »Slöjd», Stockund p. r.

AUF d. Lande in Mecklenburg werden 1 od. 2 junge Swedinne aus guter Famil. als Pensionarinn. gesucht. Gute Gelegenheit Deutch zu lernen. (Pens. 90 M. monatl.) Gute Ref. in Uppsala. Anfr. »G. F.» Iduns Exp.

ENGLISH LADY, well born, wishes to enter good Swedish family. Teach English in return for travelling expenses. Excellent references. Miss Hewson, Baymont, Galway, Ireland.

FÖR UNGA FLICKOR, som vilja lära sig allt, hvad som hör till ett väl ordnat hems skötande få god inackordering på egendom i Östergötland. Vidare genom fru Valborg Leijon, Borum Mogyata.

I PRÄSTGÅRD på landet kunna instundande termin några flickor, 9—12 år, erhålla undervisning i vanliga skolämnen. God tillsyn utlovas. Svar till R. F., Arstad p. r. Halland.

LÅSKAMRAT, frisk, välupfostrad, säkes till 9-årig flicka på landet. Kl. I. Pr. 60 kr. pr. månad. Moder- ligit omvårdnad. Svar till »L. O.», Gamleby p. r.

KVINNLIGA LANDTBROKSELEVER mottagas på större herrgård i Mälardalen, där tillfälle gifves lära ration- nell jordbruk, trädgårds- och hönssköt- sel. Svar till »K. G. B.» under adress S. Gumelii Annonbyrå, Stock- holm f. v. b.

På vackert belägen

herrgård i Stockholmstrakten mottages nu några unga damer som be- talande hushållslever för att sätta sig in i alla till ett hems skötande hörande göromål. Fru E. Silfwer- skjöld, Sätra pr Ekerö. Rt. Munsö 2.

Famille de Medecin

en Suisse recoit des jeunes filles désirant apprendre la langue française. Adresse M.me Veillard-de Crosnaz, Les Diablerets sur Aigle Suisse. Réfé- rences auprès de M.me Fredholm, Hornsg. 81, Stockholm. Rikst. 732.

Ebba Stjerströms Sjuk- och Hvilo hem

Talliden, Rönninge, emottager nervösa och konvalescenter. Förstklassigt för- sedt med alla nutida bekvämligheter, högt beläget i härlig barrskog med ut- sikt öfver sjö. Soliga och trefliga rum. Godt bord. Moderata priser. Allm. tel. 41.

Mazetti's "Ögon"-Cacao pr hektopaket 45 öre. Härligaste arom! Genom sin styrka och absoluta renhet i bruket billigare än den utländska. Åtgär endast för cirka 2 öre till en kopp!

Mazetti's "Kungs"-Cacao kostar endast 40 öre pr hektopaket; garanteras också ren och oförfalskad. Varnas för efterapning af påse och etikett.

En besparing af mer än halva utgiften för tvål. Finaste öfverfettade 50-öres tvålar kostar 1 krona pr kartong om 5 tvålar vid köp direkt å Kölnlageret, 24 Små- landsg., Stockholm. Prospekt franco. "En svensk symaskin bör finnas i hvarje svenskt hem." Utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, korta nålar, största hållbarhet mot slitning samt stor spole åro de för- nämsta egenskaperna hos

Husqvarna Central Bobbin Symaskiner, som på grund här af alltid ar- beta till sin ägares belåtenhet. OBS! Förmånliga afbetalningsvillkor.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER Rikhalliga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästersamuelsg. 38, STOCKHOLM. Annonsera i Idu!

Apotekaren Fil. Dr H. CEDERBERGS medicinska SASOLTVAL för toaletten (Innehåller 10% SASOL)

